

#1 2021

MAGAZINE VOL
INSPIRATIE OVER
SCANDINAVISCHE
THRILLERS

scandi

#KILLINGSPANNEND

Verhalen van
**Jørn Lier Horst &
Thomas Enger
Ragnar Jónasson**

Column Will Dean
*'Een Brit in
Scandinavië'*

PUZZEL&WIN
EEN BOEKENPAKKET

Interview Cilla & Rolf Börj lind
*'Verontwaardiging
is goede brandstof'*

WORD FAN!

— ADVERTENTIE —

The best of European TV and beyond!

THE BRIDGE – BOYHOOD – GIRL – THE KILLING – FLEABAG – ZERO ZERO ZERO
GOMORRA – THE NEW POPE – BAUHAUS – LIBERTY – STHLM REQUIEM
PICNIC AT HANGING ROCK – BERLIN 56 – BORGES – SHOKUZAI – LEVIATHAN
en nog veel meer.

Ga naar: www.mylum.tv

voorheen www.lumiereseries.com

Hej alla spänningsläsare!

Voor u ligt de eerste editie van *Scandi*, een magazine gewijd aan Scandinavische thrillers.

In het roerige jaar 2020, waarin ons wereldje wat kleiner werd doordat we allemaal veel meer thuis zaten, bleek lezen meer dan ooit een manier om even heerlijk te ontsnappen aan de dagelijkse realiteit. En hoe doe je dat beter dan met een spannend boek? Daarom beginnen we het nieuwe jaar met dit magazine, waarin we aandacht besteden aan de beste Scandinavische thrillerschrijvers van dit moment.

Sinds enkele jaren staat de maand januari in het teken van de Scandinavische thriller. Het is eigenlijk bijzonder dat we een subgenre binnen de misdaadfictie definiëren aan de geografische bepaling ervan. Immers, dat doen we niet met Amerikaanse of Britse thrillers. Wat is er zo bijzonder of uniek aan de Scandinavische thriller? Hierover lees je in dit magazine een interessant artikel van de hand van Marinus van de Velde, een van de drijvende krachten achter het thrillerblog Thrillzone.

Officieel bestaat Scandinavië uit Zweden, Noorwegen en Denemarken. Echter, onder Scandinavische thrillers scharen wij ook boeken uit Finland en IJsland, omdat die vaak dezelfde onmiskenbare Scandisfeer hebben. In *Scandi* vind je dan ook een artikel over de IJslandse

auteur Ragnar Jónasson, alsmede een kort verhaal van zijn hand dat nog niet eerder in het Nederlands werd gepubliceerd.

Houd tijdens een drukke werkdag even een korte *fika* met een kop sterke koffie en een *kanelbulle*, terwijl je je verliest in het exclusief voor dit magazine geschreven korte verhaal van de Noorse auteurs Jørn Lier Horst en Thomas Enger en lees het interview met Cilla & Rolf Börjlind over hun drijfveren en hun maatschappelijke betrokkenheid.

Kruip na je bezoek aan een Scandinavische woonwinkel onder een dekentje op de bank en lees over het Deense fenomeen hygge. Geniet van korte verhalen van Katrine Engberg en Jens Lapidus, ontdek welk nieuwtje de Deense auteur Jens Henrik Jensen voor ons in petto heeft en waarom we een Britse auteur in een magazine over Scandinavische thrillers vinden. Na het lezen van *Scandi* weet je het allemaal.

Gott nöje med magasinet!

Hartelijke groet,

Susan Sandérus

hoofdredacteur *Scandi*
acquirerend redacteur fictie A.W. Bruna Uitgevers

7

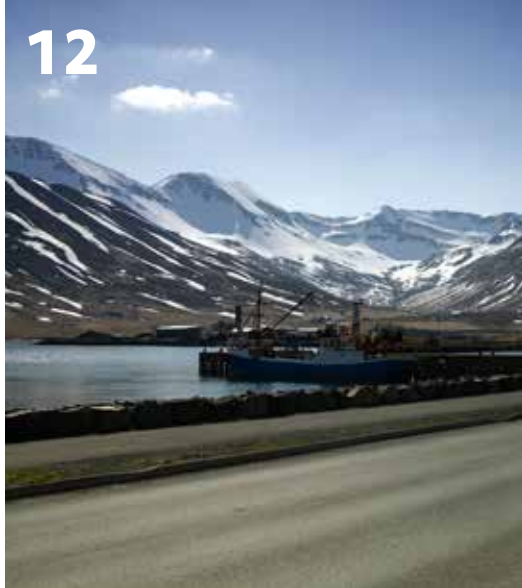

INHOUD

10

12

26

44

36

64

52

41

11

Wat ga je als eerste lezen?

7 Interview met Cilla & Rolf Börjlind

Sterke plots, maatschappelijk engagement en charismatische personages die worstelen met levensechte conflicten. Bestsellerauteurs Cilla & Rolf Börjlind over hun drijfveren.

12 Kort verhaal – Geen paniek

Een verhaal van Ragnar Jónasson. Siglufjörður, het dorp vlak onder de poolcirkel waar Jónasson opgroeide en al zijn thrillers zich afspelen, is opnieuw het decor van een onheilspellend verhaal.

22 De kracht van Scandinavische thrillers

De Scandinavische thriller is ongekend populair. Wat bepaalt het succes van dit genre, maar ook: wat zijn aanraders?

26 Column – Een Brit in Zweden

De Brit Will Dean emigreerde voor de liefde naar Zweden. Voor zijn gezin bouwde hij eigenhandig een houten huis diep in de bossen in een zeer afgelegen stuk van het land. Daar schrijft hij zijn internationaal bejubelde thriller serie over de dove verslaggever Tuva Moodyson.

27 Nieuws – The Chestnut Man

Goed nieuws voor fans van *Oktober* en de tv-serie *The Killing*.

34 Wat wordt jouw bestemming?

Als je op vakantie gaat, is er niks leuker dan een thriller die zich afspeelt op de plek waar jij op dat moment bent. Acht literaire thrillerlocaties.

36 Kort verhaal – De verrassing

‘Jij en ik, en datgene wat wij de afgelopen jaren samen hebben gedaan... dat komt in een boek.’ Exclusief voor *Scandi* schreven Jørn Lier Horst & Thomas Enger een dialoog.

41 Kort verhaal – Kerstin Ströms lichtbruine ogen

Jens Lapidus belicht de duistere kant van de Zweedse samenleving in een rauwe en filmische schrijfstijl. Een kort verhaal van zijn hand.

44 Voorpublicatie – De duisternis tussen ons

Rolf Börjlind schreef samen met zijn dochter Molly een intense psychologische thriller over de duistere geschiedenis van een familie. Lees alvast een voorpublicatie.

52 Kort verhaal – De vrouw met de zware koffer

Katrine Engberg zet je op het verkeerde been in dit spannende korte verhaal.

64 De favorieten van Jens Henrik Jensen

Acht vragen aan de auteur van de Oxen-serie, over de getraumatiseerde oorlogsveteraan Niels Oxen. Kunnen we een vijfde deel verwachten?

En meer

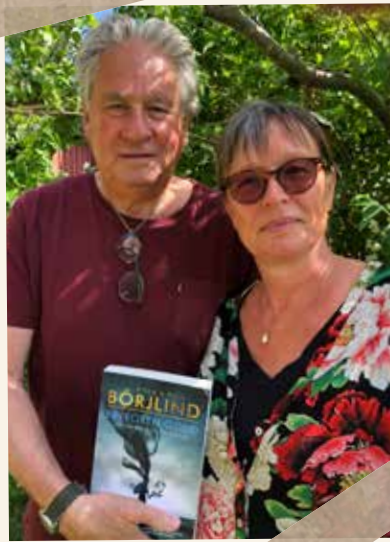
- 10 Leestips
- 11 Nieuws
- 21 Plaats uitgelicht
- 40 Zweedse puzzel
- 48 Scandinavische cultuur
- 51 Meer leestips
- 62 Luisterboeken
- 65 Recept

AL MEER DAN 250.000 BOEKEN VERKOCHT VAN CILLA & ROLF BÖRJLIND

Razendspannende Scandinavische thrillers
met internationale allure

WWW.SCANDINAVISCHETHRILLERS.NL

Verontwaardiging is goede brandstof

In de bergen buiten Arjeplog wordt een dode man gevonden. Zo begint Cilla & Rolf Börjlinds meest recente thriller *Bevroren goud*, een eigentijds verhaal dat in een moordend tempo wordt verteld.

Cilla en Rolf Börj lind zijn de meest gevierde scenarioschrijvers van Zweden. Hun crimeseries en -films worden gekenmerkt door sterke plots, maatschappelijk engagement en charismatische personages die worstelen met levensechte conflicten. Zes vragen aan Cilla en Rolf.

In jullie boeken stellen jullie altijd misstanden aan de kaak, niet als hoofdlijn maar altijd als onderdeel van het spannende verhaal. In *Bevoren goud* spelen het klimaat en vervuiling een belangrijke rol. Waarom hebben jullie voor deze thema's gekozen?

'We kregen het idee door een aflevering van het Zweedse televisieprogramma *Uppdrag Granskning*. Die aflevering ging over hoe Afrika de vuilnisbelt van Europa wordt. Je zag bergen gebruikte technologische apparaten die naar het continent geëxporteerd waren,' zegt Rolf Börj lind.

'Afgelopen herfst werd ontdekt dat er vaten met giftig afval in de Oostzee waren gedumpt. De vraag is of iemand ze uit het water durft te halen, omdat ze blijkbaar zo kwetsbaar zijn dat ze kunnen breken en het vergif in zee kan stromen.'

Cilla en Rolf Börj lind verbergen hun verantwoordiging over de arrogantie die grote bedrijven soms tentoon spreiden als ze winstbelangen boven milieuaspecten plaatsen niet. Verontwaardiging is goede brandstof. Ze geeft energie.

In *Bevoren goud* volgen we opnieuw de jonge politie-agent Olivia Rönning en Tom Stilton, de voormalige rechercheur die dakloos is geweest. Voor welke uitdagingen komen Olivia en Tom deze keer te staan?

'Het overkoepelende thema in dit boek is wat er gebeurt als een duister verleden je inhaalt en je dwingt tot wanhopige acties om oude wandaden te verbergen. Tijdens een warme zomer in de Zweedse bergen in het noorden wordt het lichaam van een man in de smeltende sneeuw gevonden. Olivia Rönning wordt er door haar nieuwe baas naartoe gestuurd om te helpen bij het

'Olivia en Tom zijn haast vrienden geworden en hoe beter we ze leren kennen, hoe meer we om ze geven.'

onderzoek. Het wordt veel dramatischer dan ze verwacht als de helikopter waarin ze vliegt neerstort. Ze moet vechten om te overleven, niet alleen door het ongeluk en de ruige natuur, maar ook door de dreiging van anderen die op de plaats delict arriveren. Een van hen schiet Olivia neer.

Als Olivia in het ziekenhuis uit haar narcose ontwaakt, is ze vastbesloten om degene die haar heeft neergeschoten te vinden en de moord op de man in de sneeuw op te lossen. Tom Stilton en de gepensioneerde Mette Olsäter helpen haar met de identificatie van de man. Hij blijkt een bedrijfsleider te zijn naar wiens verdwijning ze twintig jaar geleden samen met Olivia's vader onderzoek hebben gedaan. Het trio probeert te begrijpen wat er in het verleden is gebeurd. Dat brengt ze naar de zeebodem voor de kust van Gambia en naar de Tweede Wereldoorlog en het tragische lot van een groep Noorse verzetsstrijders. De waarheid is zowel schokkend als verdrietig.'

Jullie hebben films en televisieseries gemaakt, waaronder de *Martin Beck*-reeks. Waarom hebben jullie de stap naar het schrijven van jullie eigen thrillers gezet?

'We hebben inderdaad filmscripts gemaakt van de boeken van Arne Dahl en Henning Mankell. De eerste zesentwintig Martin Beck-afleveringen zijn echter onze eigen verhalen, maar wel met de belangrijkste personages van de boeken van Sjöwall & Wahlöö.

Je kunt dus zeggen dat het na twintig jaar schrijven voor film en tv een natuurlijke ontwikkeling was om onze eigen boeken te schrijven. Het was een uitdaging. We wilden

WIST JE DAT...

...Cilla & Rolf momenteel schrijven aan hun zevende Rönning & Stilton-thriller? Het boek zal in het najaar van 2021 verschijnen.

FOTO: MARIËL KOLMSCHOT

onze eigen personages en ons eigen universum creëren, zonder alle productiebeperkingen die televisie en film met zich meebrengen.'

Net als hun voorbeelden Sjöwall en Wahlöö hebben Cilla en Rolf een gezamenlijke taal gevonden. Hoe werkt dat, samen een boek schrijven?

'We lezen elkaars teksten voortdurend. We kennen elkaars toon en kunnen elkaars schrijfstijl imiteren, dus weten we achteraf niet wie wat heeft geschreven. Als we een filmscript schrijven bestaat dat voor 92 procent uit dialoog en die vaardigheid hebben we goed onder de knie. Als je een boek schrijft moet je echter nadenken over de ontwikkeling van de personages en moet de taal de drijfveer achter het verhaal zijn,' zegt Cilla Börjlind.

Bevroren goud speelt zich voor een groot deel af in Arjeplog. Dat is te danken aan het feit dat het echtpaar Börjlind veel tijd in het gebied doorbrengt. Ze houden zich daar bezig met hun favoriete hobby: vissen. 'We houden van de omgeving en wilden die in het boek opnemen.'

'Een schrijfproject duurt ongeveer zes maanden. Het deel dat het langst duurt is het vinden van het verhaal. Ik zie de plot in de boeken altijd als een film in mijn hoofd, die ik daarna opschrijf in de vorm van een boek. Niet alles is in steen gebeiteld. Soms veranderen we het geslacht van een personage en kijken we wat er gebeurt. Maar langzamerhand zijn we ongecompliceerder geworden. We hebben het verhaal vereenvoudigd en hebben niet zoveel losse eindjes die aan het eind moeten samenkomen. *Bevroren goud* is een chronologisch verhaal,' zegt Rolf.

Net als Sjöwall & Wahlöö en Henning Mankell zijn jullie geïnteresseerd in en betrokken bij onze samenleving en gebruiken jullie je thrillers om de huidige uitdagingen in de maatschappij aan te kaarten. Is dat een bewuste keuze?

'Ja. Onze ambitie bij het creëren van een nieuw verhaal is altijd dat het een weerspiegeling moet zijn van onze tijd en de misdaden die er op dit moment worden gepleegd. We beginnen met iets wat ons boos maakt en bezighoudt en gebruiken onze "criminele formule" om de heden-daagse misstanden te beschrijven en in de schijnwerpers te zetten.'

Van de eerste twee boeken van de serie zijn de televisieseries *Springvloed* en *Springvloed 2* gemaakt. Komt er een derde seizoen?

'Nee, op dit moment niet. De beslissing over doorgaan met de serie ligt bij SVT (de Zweedse televisie). Wat ons betreft zouden we graag een derde seizoen zien.'

Liesbeth – Boekhandel Thomas, Bergen

Bevroren goud van Cilla & Rolf Börjilind

Ik heb de nieuwste Börjilind met veel plezier gelezen! Het was fijn om opnieuw kennis te maken met de sympathieke hoofdpersonen Olivia en Tom. Het speelt zich af in het noorden van Zweden, waar een lijk wordt gevonden. Dit blijkt er al twintig jaar te liggen en Olivia gaat op onderzoek uit. Ze raakt betrokken bij een helikoptercrash, en dit is nog maar het begin. Er gebeurt ontzettend veel wat op een geweldige manier allemaal samenkomt. Ik heb er weer van genoten!

Janna Navis – Boekhandel Dominicanen,
Maastricht

Oktober van Søren Sveistrup

'Dit boek leest echt als een trein! Ik heb het dan ook in één adem uitgelezen!'

Fred van Berge – Blz. Boekhandel Hedel

De meisjes zonder naam van Mikaela Bley

'Mikaela Bley schrijft haar verhaal als een scenario. Daardoor leest het boek lekker snel. Knap hoe ze binnen deze schrijfstijl ook steeds het verleden weet uit te werken.'

Han van den Pol – de Elburger Boekhandel, Elburg

De hondenmoorden van Jens Henrik Jensen

De Deense journalist Jens Henrik Jensen schreef de Oxen-serie: een internationaal zeer gewaardeerde thrillerreeks. In het eerste deel, *De hondenmoorden*, maken we kennis met de hoofdfiguren: de eigenzinnige oud-militair Niels Oxen met PTSS en zijn sympathieke partners Margrethe Franck en hoofd van de inlichtingendienst Axel Mossman. Zij gaan de strijd aan met een duister syndicaat: het mysterieuze Danehof.

Ik heb de boeken achter elkaar uitgelezen en er zeer van genoten: een sterke en originele hoofdpersoon, een met vaart geschreven, spannend verhaal. In onze boekhandel adviseren wij *De hondenmoorden*, en de (tot nu toe) drie andere delen, aan lezers die van onderhoudende spanning en een goede plot houden.

– NIEUWE TRILOGIE LAGERCRANTZ –

Een moderne Sherlock Holmes-sage

– **David Lagercrantz**, die het schrijven van de Millennium-serie overnam van wijlen Stieg Larsson, werkt aan een nieuwe serie: de Rekke/Vargas-reeks. Norstedts, de Zweedse uitgever van Lagercrantz, omschrijft de nieuwe trilogie als 'een moderne Sherlock Holmes-sage'. De hoofdpersonages zijn een jonge politieagent, opgegroeid in een ruige buurt, en een oudere professor die gespecialiseerd is in psychopathie en ondervragingstechnieken. 'Ik vind het geweldig om nieuwe personages tot leven te brengen,' aldus Lagercrantz.

—
'Ik vind het geweldig om nieuwe personages tot leven te brengen'
—

Eind 2021 verschijnt het eerste deel wereldwijd en ook in Nederlandse vertaling bij Uitgeverij Signatuur.

Ragnar Jónasson

schrijft moderne whodunits
vol verrassende wendingen

WIST JE DAT...

... in het plaatsje Siglufjörður
de succesvolle IJslandse
Netflixserie *Trapped*
(*Ófærð*) is opgenomen?

FOTO: SIGURJON SIGURJONSSON

Ragnar Jónasson groeide op in Siglufjörður, een idyllisch vissersplaatsje in het onherbergzame noorden van IJsland, dat alleen bereikbaar is via een smalle bergtunnel. Inmiddels is Jónasson een bekroonde, internationale bestsellerauteur en woont hij met zijn gezin in Reykjavík. Daar geeft hij les aan de rechtenfaculteit van de universiteit. Wereldwijd verkocht hij tot dusver meer dan 1 miljoen boeken in 21 talen. Siglufjörður blijft voor Jónasson een bron van inspiratie; veel van zijn thrillers spelen zich af in zijn geboortedorp. Ari Thór, een jonge politieagent, begint er in *Sneeuwblind* aan zijn eerste baan, ver van zijn vriendin in Reykjavík en ver van de demonen uit zijn verleden. In het vervolg, *Inktzwart*, worstelen Ari en zijn collega's van het piepkleine politieteam opnieuw met een complexe zaak. Verwacht van Jónassons boeken geen bloedstollende spanning en hoofdstukken vol actie. De kracht van deze schrijver ligt juist in zijn zorgvuldig opgebouwde verhalen, zijn sfeervolle, filmische beschrijvingen en de onderhuidse spanning. Het zijn moderne whodunits vol verrassende wendingen.

FOTO: ALENA TIMOFEEVA / JUNSPLASH

Vijf vragen aan de auteur

1 Wat is je favoriete moordwapen om te gebruiken in je thrillers?

Soms zou ik willen dat ik helemaal geen moordwapens 'nodig' had in mijn boeken. Ik ben namelijk meer geïnteresseerd in de vraag: waarom zou iemand een moord willen plegen? Welke extreme omstandigheden leiden tot zo'n verschrikkelijke daad? Dus de daadwerkelijke methodiek om te doden is niet zo belangrijk voor me als de psychologie achter die daad.

2 De meeste van je thrillers spelen zich af in Siglufjörður. Als je één boek op een andere plek zou laten afspelen, welke zou dat dan zijn?

Ik denk dat schrijvers het beste kunnen schrijven over plekken die ze goed kennen, en voor mij is dat IJsland. Mijn land heeft zoveel interessante locaties om te onderzoeken en te verkennen. Een van mijn boeken (*The Island*) uit een andere serie speelt zich af op een klein eilandje genaamd Elliðaey, een van mijn favoriete plekken in IJsland. Het was heerlijk om die plek als locatie te gebruiken. Het boek dat ik nu aan het schrijven ben speelt zich af in een klein jachthutje in de Hooglanden van IJsland.

3 Welke misdaadroman had je zelf wel willen schrijven, en waarom?

De moord op Roger Ackroyd door Agatha Christie. Het is een van de beste thrillers ooit en de meest baanbrekende misdaadroman aller tijden.

4 Als je een beroemde acteur kon kiezen om de rol van Ari Thór te spelen, wie zou dat dan zijn?

Thor Kristjansson, een IJslandse filmster die in diverse IJslandse en internationale films en series heeft gespeeld, zoals bijvoorbeeld in de Hollywoodfilm *Dracula Untold*.

5 Je hebt familie in Nederland wonen, dus je komt er regelmatig. Wat is je favoriete plek in Nederland?

Ja, mijn tante en haar gezin wonen in Noordwijkerhout, dus kies ik die fijne plaats!

Het korte verhaal op de volgende bladzijden, 'Geen paniek', speelt zich opnieuw af in de claustrofobische setting van het dorp vlak onder de poolcirkel.

Geen paniek

Ragnar Jónasson

‘Geen paniek,’ zei de onbekende man.
 Paniek was natuurlijk het eerste wat ze voelde.
 Het was kerstavond in Siglufjörður, het noordelijkste plaatsje in IJsland. Het had dagenlang gesneeuwd en de straten en huizen waren overdekt met sneeuw. Het zag er mooi uit, maar was ook nogal vermoeiend voor een alleenstaande moeder met een zoontje. Haar auto had geen vierwielaandrijving, dus ze probeerde niet eens om hem te gebruiken en nu was hij ook nog eens ingesneeuwd. Ze moest elke ochtend door de sneeuw ploeteren om haar zoontje naar de crèche te brengen, waarna ze naar haar werk ging in de plaatselijke supermarkt.
 Ze woonde nog maar een paar maanden in Siglufjörður en moest nog wennen aan het zware winterse klimaat. Siglufjörður was niet haar eerste keus geweest, maar ze had er familie wonen en de prijs van onroerend goed lag er veel lager dan in de hoofdstad Reykjavík, waar de prijzen de pan uit rezen. Ze was hier niet echt gelukkig, maar het was te doen. Eerst moest ze haar moeilijke scheiding maar eens te boven zien te komen.
 Haar ex, de vader van haar zoontje, had wat geld. Dat wist ze, maar ze had er nog niets van gezien en ze ging er niet van uit dat dat ooit zou gebeuren. Haar eerste prioriteit was daarom zelfvoorzienend te zijn, voor haar kind te kunnen zorgen zonder hulp van buiten. Op dit moment leek dat allemaal te lukken. Het kelderappartement was klein, maar netjes. De huur was heel laag, ze had wat spaargeld en verdiende redelijk bij de winkel, dus al met al deed ze het prima. Ze moest alleen tegen zichzelf blijven zeggen dat het tijdelijk was, dat ze moest blijven sparen en dan uiteindelijk terugkeren naar de grote stad.
 ‘Geen paniek,’ herhaalde ze en ze zag angst in zijn ogen.
 ‘Je moet me binnenlaten, ze zijn naar me op zoek.’ Hij stond in de deuropening.
 Voor ze iets kon doen, had de onbekende man zijn voet naar binnen gezet en zonder nadenken had ze zelfs een stap opzij gedaan. Het enige wat ze zag was het pistool in zijn hand.
 ‘Maak je alsjeblieft geen zorgen. Het pistool is ter verdediging. Ik zou het nooit tegen jou gebruiken. Het spijt me heel erg, maar ik denk echt dat ze me willen doden.’
 Het was een jonge man, misschien halverwege de twintig, iets jonger dan zij, en hij zag er niet uit als een crimineel.
 Uiteindelijk lukte het haar iets samenhangends uit te brengen: ‘Wat wil je van me?’
 ‘Ik heb alleen een schuilplaats nodig.’

Op een bepaalde manier was hij sympathiek, ze wilde hem bijna helpen, maar daar kon natuurlijk geen sprake van zijn: 'Je moet weggaan, alsjeblieft, je kunt hier niet blijven.'

Hij stond al in haar kleine woonkamer, met de kunstkerstboom in de hoek. Er lag wat speelgoed op de grond, dat net was uitgepakt. Ze had in een boek zitten lezen, het enige boek dat ze met Kerstmis had gekregen, van haar tante, die in Siglufjörður woonde. Het was een traditie geweest in het huis waar ze was opgegroeid, zoals in de meeste huizen in IJsland, om op kerstavond een boek te lezen, bij voorkeur met IJslandse chocolade erbij. Ze had ervoor gezorgd dat er een doos chocolade in huis was, die geopend naast het boek op de bank lag.

De onbekende met het pistool had de stilte van de heilige nacht doorbroken. Waarom had ze in vredesnaam de deur opengedaan?

Misschien had ze gedacht dat op kerstavond niemand met kwade bedoelingen aanklopte.

'Wil je alsjeblieft de lichten uitdoen? Waar is de lichtknop?' zei hij met overtuiging in zijn stem, maar er was nog een lichte trilling in zijn stem te horen. Een teken van angst.

'We kunnen het licht niet uitdoen op kerstavond. Dat zou er pas verdacht uitzien,' zei ze. Ze stond midden in de kamer en was verbaasd over haar eigen antwoord. Het enige waar ze aan dacht was haar zoontje, dat diep in slaap was in zijn kamer. Nog maar vijf jaar oud. Om de een of andere reden geloofde ze de man met het pistool. Ze geloofde dat hij haar geen kwaad zou doen, dat hij echt voor iemand op de vlucht was. Ze was pas echt bang voor degene voor wie hij op de vlucht was.

'Alsjeblieft, het moet!' Hij schreeuwde bijna. 'Ze zijn me misschien gevolgd deze straat in. Ik weet het niet zeker, maar ik kan geen risico nemen.' Toen voegde hij eraan toe: 'En ik mag jou niet in gevaar brengen. Het spijt me heel erg.'

Ze wees naar het lichtknopje, dat half schuilging achter de kerstboom. Eigenlijk had ze een echte boom gewild, maar ze had zoveel aan haar hoofd. De kunstboom nog een keer gebruiken had een verstandige en praktische keuze geleken.

Hij sprong bijna door de kamer om het licht uit te doen. Opeens stonden ze daar in het donker. Even zag ze helemaal niets. Ze hoorde alleen zijn snelle ademhaling en wist dat hij vlak bij haar stond. Ze had geen idee wat er nu zou

gebeuren. Als haar zoontje niet in huis was geweest, had ze de kans gegrepen om weg te rennen, zo snel mogelijk naar de deur, de straat op, de stille kerstnacht in.

Dat deed ze echter niet. Ze stond stil en wachtte. Na een poosje raakten haar ogen gewend aan de duisternis en zag ze hem bewegen. Hij liep langs haar heen naar het raam.

‘Op de grond!’ schreeuwde hij.

Zij schrok en liet zich op de grond vallen. ‘Wat... wat gebeurt er?’

‘Ze zijn buiten. Ik zie ze.’

‘Voor de deur?’

‘Nee, maar in de straat. Ik weet niet of ze gezien hebben waar ik naar binnen ging.’

‘Wat willen ze?’

‘Ze komen voor mij. Ze willen me doden.’

‘Je doden?’ Ze fluisterde.

‘Ik heb iets van ze gestolen.’

Toen voegde hij eraan toe, alsof het ineens bij hem opkwam: ‘Je bent toch alleen in huis, hè?’

Ze was niet van plan geweest hem over haar zoontje te vertellen, maar er was iets in de toon van zijn vraag waardoor ze dacht dat hij hen eerder wilde beschermen dan kwaad doen.

Ze aarzelde en zei toen: ‘Nee.’

‘Nee? Wat bedoel je?’ vroeg hij scherp.

‘Mijn kind ligt hiernaast te slapen.’

‘In godsnaam, haal hem daar weg. Is er een achteruitgang?’

‘Ja. Die komt uit op de volgende straat. Ze kunnen hem daar niet zien.’

Ze voegde eraan toe: ‘We gaan allebei.’

‘Nee,’ zei hij en zijn stem klonk opeens vastberaden. ‘Alleen de jongen. Ik heb jou hier nodig.’

‘Wat bedoel je?’ Ineens was ze doodsbang.

‘Jou heb ik nodig als onderpand. Misschien doen ze mij niets als jij tussen ons in staat. Ik wil het leven van een kind niet op het spel zetten.’ Hij voegde eraan toe: ‘Ik ben geen monster.’

Ze voelde haar hart in haar keel kloppen. Ze besepte nu volledig, voor het eerst, dat haar leven gevaar liep.

‘Kan hij ergens heen?’ vroeg de man geconcentreerd. ‘Zorg dat hij naar buiten gaat.’

‘Ik moet hem aankleden, zijn jas pakken. Weet je wel hoe koud het buiten is?’
‘Doe dat dan. Tenzij je wilt dat hij hier is als ze komen!’ schreeuwde hij. ‘Waar stuur je hem naartoe? Je mag hem niet naar de politie sturen of zo.’

‘Mijn tante woont verderop in de straat. Hij kent de weg. Ik zeg hem... dat hij... dat hij daarheen moet gaan en moet vragen of hij bij haar kan blijven omdat ik opeens weg moet. Goed?’

‘Oké.’

Ze lag nog altijd op de grond.

De man bleef naar het raam kijken. ‘Ze zijn hier! Ze kijken naar het huis hier-naast. Ik weet niet hoeveel tijd we nog hebben. Sta op, zorg dat die jongen hier weg komt.’

‘Ik... ik... moet zijn jas pakken.’

‘Geen tijd. Stuur hem gewoon weg.’

Ze stond op en rende naar de slaapkamer van de jongen. Hij sliep zo rustig, maar ze moest hem wakker maken. ‘Lieverd, je moet naar het huis van tante gaan, even maar. Mama moet weg. Kun je erheen rennen en haar vragen of je daar kunt blijven, een uurtje of zo?’

‘Mama, waarom? Ik ben moe.’

‘Doe gewoon wat ik zeg,’ zei ze, misschien te streng. Ze verhief nooit haar stem tegen de jongen. ‘Schiet op. Je weet de weg toch?’

‘Natuurlijk, mama.’ Hij stond op, in zijn pyjama. Ze gaf hem zijn pantoffels.

‘Doe deze aan.’ Ze trok hem ook een dikke wintertrui aan. Toen leidde ze hem naar de achterdeur, opende die en stuurde hem de donkere nacht in. Ze keek hem na toen hij wegrende, het achtererf op en toen de volgende straat in, waar ze hem niet meer kon zien.

Even dacht ze eraan om ook weg te rennen, maar ze keek achterom en zag de man die naar haar stond te kijken. ‘Zo is het goed,’ zei hij. ‘Sluit de deur en kom mee. We kunnen dit samen aan. Het spijt me heel erg, dat weet je, maar ik wil deze dag, deze nacht overleven.’

Nu begon ze te huilen. ‘Waarom... waarom kwam je bij mij? Waar heb ik dit aan verdiend?’

‘Nergens aan. Het was toeval, zo gaan dingen soms. Het spijt me, maar je moet met me mee komen.’

Hij had een stoel in het midden van de woonkamer gezet.

‘Ga zitten. Ik ben hier, op de bank, achter je. Nu moeten we wachten.’

En het wachten begon en duurde tot in de nacht.

Ze zat op de stoel, durfde zich niet te bewegen, durfde niet eens achterom te

kijken, maar ze voelde en hoorde dat hij daar zat. Ze vroeg zich af of dit haar laatste nacht zou zijn. Er gebeurde niets. Het leek uren te duren, ze had alle gevoel voor tijd verloren. Er was nergens een klok te zien en ze had geen horloge.

Op een bepaald moment viel ze bijna in slaap, maar ze dwong zichzelf om wakker te blijven. Nog iets langer.

Toen viel ze echt in slaap.

Het was ochtend toen ze eindelijk wakker werd. Eerst wist ze niet precies wat er gebeurd was, waarom ze in een stoel had zitten slapen, maar toen kwam het allemaal terug. Ze keek achterom.

Daar zat hij.

‘We hebben iets langer gewacht,’ zei hij. Het pistool was er nog, maar hij was niet meer zo nerveus. Het was alsof de rollen werden omgedraaid. Opeens was hij de situatie de baas. De jager in plaats van de gejaagde.

‘Zijn... zijn ze gekomen?’ vroeg ze.

Toen dacht ze aan haar zoon. Was hij nog bij haar tante? De hele nacht?

Waarom was er niemand komen kijken? Om te zien hoe het met haar was?

‘Nee, er is niemand gekomen,’ antwoordde hij rustig. ‘Er is nooit enig gevaar geweest.’

Ze stond op. ‘Wat bedoel je? Nooit enig gevaar?’

‘Ga alsjeblieft zitten. Het is bijna voorbij. Ik heb je mobiel. Je moet nog heel even bij me blijven. Dan ga ik weg en ben je vrij om door te gaan met je leven.’

‘Waarom... waarom... waarom ben je gekomen?’

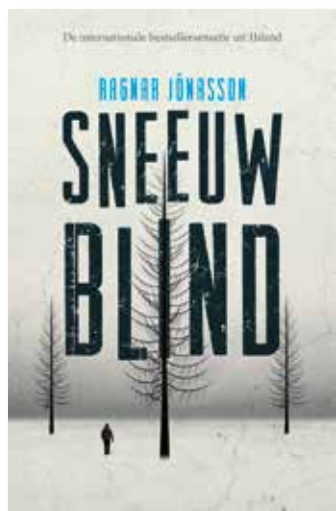
‘Je ex-man vroeg het me. Hij heeft de jongen nu. Alles is in orde. Ze zijn het land uit. Je zult ze geen van beiden nog terugzien. Het gaat uitstekend met het kind. Maak je geen zorgen.’

Nu gilde ze.

‘Zo is het goed,’ zei hij. ‘Sluit de deur en kom mee. We kunnen dit samen aan. Het spijt me heel erg, dat weet je, maar ik wil deze dag, deze nacht overleven.’

Siglufjörður,

een dorp waar niemand de waarheid wil kennen.
En waar geheimen een levenswijze zijn.

SNEEUWBLIND

Als een jonge vrouw halfnaakt in de sneeuw wordt aangetroffen en een gerespecteerd schrijver zijn dood tegemoetvalt ontdekt de jonge politieagent Ari Thór dat hij niemand in de kleine gemeenschap van Siglufjörður echt kan vertrouwen, en dat geheimen en leugens er een levenswijze zijn.

'Waarom hebben we zo lang op deze verrukkelijke thriller moeten wachten?'

NRC HANDELSBLAD OVER SNEEUWBLIND

Ragnar Jónasson

SNEEUWBLIND

Midprice €12,99

E-book € 9,49

Luisterboek € 10,99

INKTZWART

Op een heldere zomeravond, aan de oever van een stille fjord in Noord-IJsland, wordt een man op brute wijze doodgeslagen. Als een vulkaanuitbarsting een aswolk veroorzaakt die het heldere midzomerlicht verduistert, verlaat een jonge verslaggever Reykjavík om op onderzoek uit te gaan. Ze is zich er niet van bewust dat het leven van een onschuldig persoon op het spel staat.

Ragnar Jónasson

INKTZWART

Paperback €20,99

E-book €11,99

Luisterboek € 15,99

POOLNACHT

1955. Twee jonge stellen verhuizen naar de onbewoonde, geïsoleerde fjord Héðinsfjörður. Hun verblijf eindigt abrupt wanneer een van de vrouwen onder mysterieuze omstandigheden om het leven komt. De zaak wordt nooit opgelost. Vijftig jaar later probeert Ari Thór te achterhalen wat er die noodlottige avond gebeurde.

Ragnar Jónasson

POOLNACHT

Paperback €20,99

E-book €11,99

Luisterboek € 15,99

Verschijnt
april 2021

Vanaf het midden van de dertiende eeuw kwam het Deense parlement bijeen op het kasteel voor wat vanaf de veertiende eeuw bekend werd als het Danehof. Verschillende belangrijke gebeurtenissen vonden er plaats, zoals bijvoorbeeld het selecteren van erfgenamen van de troon, het aannemen van verdragen en het veroordelen van de moordenaars van een koning. Het kasteel en het stadje spelen een centrale rol in *De schaduwmannen* van Jens Henrik Jensen: de moord op de directeur van het kasteelmuseum vormt het startschot voor een reeks schokkende gebeurtenissen. Momenteel wordt het kasteel volledig gerestaureerd. In 2023 heropent het voor het publiek.

Fragment *De schaduwmannen*:

Ontzag. Dat was waarschijnlijk wat hem altijd overviel als hij in de buurt van het eerbiedwaardige kasteel van het stadje kwam. Dat was niet omdat het oude gebouw uit de middeleeuwen pittoresk was of dramatisch met schietgaten, poorten, torens en spitsen. Ooit was het een deel van een vestingwerk geweest, maar vandaag was het gewoon een enorme, bakstenen vleugel. Datgene wat echt indruk op hem maakte was de geschiedenis van het kasteel. En als geboren Nyborger maakte het hem ook trots dat zijn stadje vroeger de koningsstad van Denemarken was geweest. Nyborg was de plek geweest waar de macht zich had bevonden. De Kopenhagers konden wat dat betreft nog veel leren, want de meesten wisten alleen dat er een beruchte gevangenis in Nyborg was, en dat was heel jammer.

FOTO: VISITNYBORG

Nyborg

Kasteel Nyborg is het oudst bewaarde koninklijke kasteel in Denemarken.

55°18'45.7"N 10°47'13.4"E

scandio

DE SCANDITHRILLER

TEKST: MARINUS VAN DE VELDE

Het spannende boek is onverminderd populair. Logisch, er is veel hoogstaande kwaliteit tussen het almaar uitdijende aanbod te vinden. Wie een blik werpt in de lokale boekhandel, ziet dat het aanbod aan vaderlandse thrillers nog steeds groot is. Maar een tweede blik laat zien dat onze noorderburen aan een stevige opmars bezig zijn. De Scandinavische thriller is zeer geliefd. Wat bepaalt het succes van dit genre, maar ook: wat zijn aanraders?

Scandinavië?

Eerst is het interessant om te kijken wat de 'Scandinavische thriller' precies omvat. De term Scandinavisch Schiereiland omvat de landen Zweden, Noorwegen en delen van Finland. Politiek gezien valt Denemarken er ook onder, en historisch of cultureel kun je IJsland er zelfs onder scharen. Dit wordt het *Norden* genoemd, en zo snappen we ook direct de term *Nordic noir*, zoals de Scandithriller ook wel wordt genoemd.

De grondleggers

In de jaren zestig, toen het genre van het spannende boek in Nederland nog in de kinderschoenen stond, werd Zweden, en al snel de rest van Scandinavië, 'opgeschrikt' door een schrijverspaar met de naam Maj Sjöwall en Per Wahlöö. De toenmalige journalisten ontmoetten elkaar in het Stockholm van begin jaren zestig. Die toevallige ontmoeting heeft tot op de dag van vandaag enorme gevolgen voor de thrillerwereld.

In de tijdspanne van 1965 tot 1975 publiceerden ze tien boeken, een reeks maatschappijkritische politieromans. Hun doel: aantonen dat het uiterlijke vertoon van een succesvolle Zweedse welvaartsstaat slechts een dun laagje vernis was waaronder criminaliteit en fraude

hoogtij vierden. De boeken sloegen in als een bom. Maar vooral zetten Sjöwall en Wahlöö een standaard voor misdaadfiction die de jaren erna menigmaal is gekopieerd, in meer of minder succesvolle mate. Een aantal zaken van Sjöwall en Wahlöö vormt een soort kapstok voor auteurs die op hun schouders probeerden te staan. Kijk alleen maar naar de hoofdpersoon, Martin Beck. Hij is

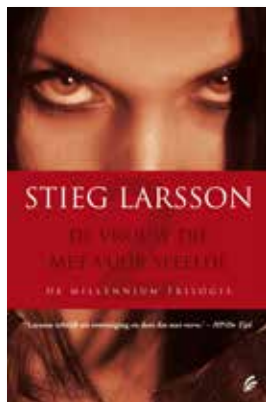
een inspecteur bij de Zweedse politiebriegade die zich bezighoudt met moord. Beck is een soort antiheld: hij leest graag boeken over zeeslagen, slaapt slecht en heeft vaak last van zijn maag. Hij heeft geen grote mond en ondergaat de – vaak slechte – beslissingen van zijn leidinggevende stoïcijns. Toch is het een man met een scherpe geest. En ziehier, de speurder en tegelijkertijd antiheld

Beck is een soort antiheld: hij leest graag boeken over zeeslagen, slaapt slecht en heeft vaak last van zijn maag.

FOTO: APPENDIX FOTOGRAFIE

Maj Sjöwall

De oorspronkelijke omslagen van de Millennium-trilogie.

is geboren, tegen een achtergrond van slechte besluiten in de hogere Zweedse overheidsregio's.

Mensen die regelmatig een Scandithriller oppakken zullen bij het lezen van het bovenstaande bijna een soort blauwdruk zien van latere protagonisten van andere Scandinavische thrillerauteurs. Wie bijvoorbeeld interviews leest met grootheden als wijlen Stieg Larsson of de Noorse Jo Nesbø, zal merken dat zij enorm opkijken tegen het duo dat hun decennia eerder voorging.

Toch is het wel opvallend dat het, na 1975 toen Per Wahlöo overleed, geruime tijd stil bleef. Tot de jaren negentig, toen schrijvers als Håkan Nesser, Åke Edwardson en natuurlijk Henning Mankell doorbraken. Zij bliezen het genre nieuw leven in en in sommige gevallen werd de Scandithriller zelfs naar een hoger niveau getild. Neem bijvoorbeeld wijlen Henning Mankell. Hij schreef tientallen jeugdboeken, toneelstukken en ook politiethrillers. De Zweed is vooral bekend van dat laatste: zijn reeks over de eigengereide politie-inspecteur Kurt Wallander is een geslaagde voortzetting van de erfenis van Sjöwall en Wahlöo. Wallander maakt in de boeken een knap uitgewerkte persoonlijke ontwikkeling

door, waarin Mankell liet zien goed naar zijn voorgangers te hebben gekeken.

Stieg Larsson

Tot zover de twintigste eeuw. Het moge duidelijk zijn, het fundament voor het genre van de Scandithriller is toen gelegd. Maar ook al is het fundament uitstekend, het huis moet ook solide genoeg zijn om het tot een succes te maken. En dat geschiedde in 2004, toen de Zweedse onderzoeksjournalist en auteur Stieg Larsson overleed, maar drie manuscripten naliet: *Mannen die vrouwen haten*, *De vrouw die met vuur speelde* en *Gerechtigheid*. De uitgever pakte het op en publiceerde de drie boeken achtereenvolgens in 2005 en 2006, als de Millennium-trilogie. Het is jammer dat Larsson niet van het succes heeft kunnen genieten, want dat was gigantisch. Alle drie de boeken werden bekroond met onder andere de prestigieuze Glazen Sleutel. Al snel na het succes volgde de publicatie in andere landen, waaronder ook in Nederland. De boeken werden het gesprek van de dag. Zelfs niet-thrillerliefhebbers repten erover en de trilogie is in menig Nederlandse boekenkast te vinden. Ook de Zweedse films en de Hollywoodremakes met Daniel Craig in de hoofdrol waren blockbusters. Overigens, als je een

FOTO: DAVID LAGERLOF/EXPO

Stieg Larsson

Het is jammer dat Larsson niet van het succes heeft kunnen genieten, want dat was gigantisch.

verfilming van de Millennium-trilogie wilt bekijken, bekijk dan de Zweedse, die vertolkt mijns inziens Larssons visie het beste.

Ook Stieg Larsson was schatplichtig aan de grondleggers van de Scandithriller. De standaard die Sjöwall en Wahlöo veertig jaar eerder zetten, bouwde Larsson op meesterlijke wijze uit. De twee hoofdpersonen spreken tot de verbeelding. Onderzoeksjournalist Mikael Blomkvist is mede-eigenaar van het onderzoeksblad *Millennium* en zit in een midlifecrisis. Hij is net veroordeeld voor smaad en trekt zich terug uit het publieke leven. Een enigszins getormenteerde man dus, maar met het personage Lisbeth Salander trok Larsson pas alle registers open. Ze is een computerhacker met een

misbruikverleden en staat onder toezicht van de Zweedse staat. In zijn trilogie is Larsson expliciet kritisch ten aanzien van de Zweedse staat. Hij legt problemen als vrouwendiscriminatie en -misbruik bloot, alsook machtsmisbruik door de staat zelf. Het zijn onderwerpen die in de Scandithriller van na 2000 vaak terugkomen: fraude door de overheid, en hoogtij vierende criminaliteit onder het dunne waas van Noordse welvaart.

De omgeving

De personages en de maatschappijkritische noot zijn dus vaste pijlers van de Scandithriller. Toch onderscheidt deze zich ook nog op een andere manier van bijvoorbeeld de Nederlandstalige of Angelsaksische thriller: door het slimme gebruik van de omgeving waarin de boeken zich afspelen. Hoe verder je naar het noorden komt, hoe onherbergzamer de natuur immers wordt.

Arctische thriller

Voor een écht beklemmende en spannende ervaring moet je bij een van de subgenres van de Scandithriller zijn. De zogeheten 'Arctische thriller': dat zijn boeken die zich vooral in Groenland en IJsland afspelen. Oké, Groenland is dan in de letter van het woord geen Scandinavië, maar schurkt er qua traditie wel tegen aan. Het is een autonoom gebied binnen het koninkrijk Denemarken. In jaargetijden waarbij het niet licht of niet donker wordt, is het er voor personages nog lastiger vertoeven dan in de sneeuw van bijvoorbeeld Oslo of Stockholm.

Een blik op IJsland, met zijn kou, wind en vaak meedogenloze natuur, laat zien dat er daar een groeiend contingent schrijvers aan de weg timmert dat slim gebruikmaakt van de onvergeeflijke omgeving.

FOTO: ALEX IBY / UNSPLASH

Fíaðrárgljúfur in IJsland

63°46'36.0"N 18°10'31.5"W

Zo kennen we in Nederland de boeken van grondlegger Arnaldur Indriðason, Yrsa Sigurðardóttir en sinds dit jaar ook Ragnar Jónasson. Wie Jónassons *Inktzwart* leest, ziet dat ook hij goed heeft gekeken naar de reuzen die hem zijn voorgegaan: hij is maatschappijkritisch en brengt een jonge rechercheur naar voren die ook, zij het in lichte mate, valt onder de typische Scandithriller-protagonisten: hij is onzeker, heeft een wankel relatie en weet niet goed wat hij met zijn leven moet. Wat de thrillers van IJsland echter expliciet onderscheidt van de thrillers van het Scandinavische schiereiland, is het taalgebruik. IJslandse auteurs zijn to the point, sober en rechtlijnig in hun taalgebruik. Je zult er geen prachtige volzinnen vinden, maar taal die recht op zijn doel afgaat.

IJslandse auteurs zijn to the point, sober en rechtlijnig in hun taalgebruik.

Dan Groenland. De Deense auteur Mads Peder Nordbo heeft jarenlang op Groenland gewoond en situeert zijn thrillers daar ook. Ook Nordbo kent zijn klassiekers: zijn beschrijvingen van de natuur zijn prachtig en beangstigend, het bloed van zijn slachtoffers spat van de pagina's, maar vooral de beschrijvingen van de Groenlandse maatschappelijke problemen maken indruk: incest, kindermisbruik, alcoholisme. In de wereld van Nordbo kun je Groenland, mocht je ooit op reis willen, beter vermijden.

Overigens hebben de arctische thrillers nog iets met elkaar gemeen: de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Groenland en IJsland is een dankbare bron voor thrillerauteurs. Zowel om een spannende verhaallijn neer te zetten, alsook door het te gebruiken om een kritische noot te laten horen. Want de Amerikanen brachten naast veel geld ook criminaliteit en een grote dosis arrogantie mee. Veel inwoners van beide landen zagen de Amerikanen liever gaan

dan blijven. Het zijn vaste ingrediënten voor auteurs als Nordbo en Indriðason.

Het onherbergzame noorden

Als we onze blik richten op Finland, zien we ook daar veel raakvlakken met het 'reguliere' Scandigenre. Finland is een dunbevolkt gebied en hoe verder je naar het noorden reist, hoe onherbergzamer het wordt. Een uitstekende plek om spannende thrillers te situeren. Onder andere Kati Hiekkapelto maakt daar dankbaar gebruik van. Zij zet in *De kolibrie* haar protagonist Anna Fekete aan het werk. Fekete is een dochter van immigranten en werkt bij de politie. De Finse maatschappelijke problemen ondervindt zij aan den lijve: een hoog wapenpercentage onder de bevolking gecombineerd met discriminatie en racisme zorgt voor een broeierige situatie in het donkere Finland.

Speurderskoppel

Met het risico onvolledig te zijn is er nóg een ingrediënt dat telkens in Scandithrillers terugkomt: vaak speurt de lezer mee met een koppel. Dit is niet direct een ingrediënt waarmee dit genre onderscheidend is ten opzichte van bijvoorbeeld de Angelsaksische thriller. Want wie kent Sherlock Holmes en zijn sidekick Watson niet? Of Wexford en Burden van de legendarische auteur Ruth Rendell. Dus echt uniek is dit gegeven niet, maar het is wel een facet dat veelvuldig door Scandinavische schrijvers wordt gebruikt. Waar Martin Beck en Kurt Wallander nog alleen speurden, voeren latere auteurs in het genre ook een koppel op. Blomkvist en Salander zijn al genoemd en ook de moderne auteurs maken hier gebruik van. Het Zweedse schrijversechtpaar Cilla en Rolf Börjlind, dat aanvankelijk film- en televisiescenario's schreef, creëerde

een succesvolle thrillerreeks. Die begon met *Springvloed* en introduceerde het koppel Olivia Rönning en Tom Stilton. De Börjlinds zijn in hun schrijven iets minder kritisch op de Zweedse maatschappij, maar hebben wel goed naar hun voorgangers gekeken als het gaat om de uitwerking van hun personages. Zowel Rönning als Stilton hebben een karrenvracht aan onverwerkt verdriet mee te torsen, waarbij Stilton ook nog eens aan lagerwal is geraakt en zelfs dakloos is geworden. Ze vullen elkaar echter goed aan en een bijzondere samen-

— Veel Scandithrillers bevat- ten elementen als snelheid, actie en geweld.

werking is geboren, eentje die nu al zes delen voortduurt en waarvan het eind nog niet in zicht is.

Ook andere auteurs, zoals Samuel Bjørk, maken slim gebruik van een speurderskoppel. Zijn Mia Krüger en Holger Munch gaan al een paar afleveringen mee. Het opvoeren van twee karakters zit dus in het bloed van de Scandithriller: de afwisseling van de personages zorgt ervoor dat de interesseboog van een lezer langer gespannen blijft.

Evolutie

Het zijn niet de slimsten of sterksten die overleven, maar degenen die zich het best aanpassen. Deze woorden van Charles Darwin gaan ook op voor het thrillergenre. In hun tijd waren Sjöwall en Wahlöö vernieuwend. Nesser, Larsson en latere auteurs zetten hun traditie voort. Maar om te overleven moet je meeveranderen. De huidige maatschappij is snel en door de technologische vernieuwingen heb je informatie van over de hele wereld binnen een seconde

binnen. Mensen willen vermaakt worden en hebben een overschot aan keuze. Auteurs als M.J. Arlidge en Robert Bryndza hebben dit gezien en schrijven snelle, heftige thrillers. Ook Scandinavische auteurs doen dit. In de hedendaagse Scandithrillers zie je de maatschappijkritische blik zeker nog terug, maar deze raakt wat meer op de achtergrond. Wat inmiddels in veel Scandithrillers is ingebed, zijn elementen als snelheid, actie en geweld. Expliciete moordscènes vinden hun weg naar de boeken van onze noorderburen en dat is logisch: de maatschappij verandert en de boeken dus ook. Maar natuurlijk zouden Scandithrillers geen Scandithrillers zijn als de wat oudere speurdersgarde hier niet over zou klagen. Zo weet Tom Stilton nog steeds niet goed om te gaan met een smartphone...

Waar de grondleggers van de jaren zeventig en de decennia tot de eeuwwisseling maatschappijkritisch waren over de welvaartsstaat, is er ook in dat opzicht wel wat veranderd. Wie kijkt naar Jens Lapidus, bekend van zijn Stockholm-trilogie, ziet dat er onder het vernis van de welvaartsstaat iets anders broeit: de spanning rondom 'het immigratieprobleem' en de grote werkloosheid onder die bevolkingsgroep. Lapidus laat zien dat dit weer leidt tot een toename van criminaliteit. Op zoek naar het snelle geld worden er in het Zweden van Lapidus veel misdrijven gepleegd.

Vertaling naar de televisie

In de traditie van de Angelsaksische thriller was het een kwestie van tijd dat ook de Scandithriller de overstap maakte naar tv. Voor mensen die niet gek zijn op lezen óf niet genoeg kunnen krijgen van hun favoriete hoofdpersonen, is het fijn dat de thrillers ook terugkomen op de beeldbuis. In Engeland was dit al

jaren gemeengoed en is nagenoeg elke bekende thrillerreeks vertaald naar de televisie. En wie Netflix opstart, ziet het werk van menig thrillerauteur uit het noorden terug als bewerking voor televisie. Wellicht zijn deze televisieseries ook weer positief is voor de boekenmarkt: mensen die de serie of film bekeken, komen er op die manier achter dat deze gebaseerd is op een boek(enreeks).

We trekken het nog even door. Het succes van de Scandithriller in boekvorm heeft er ook voor gezorgd dat er 'television only'-thrillerseries zijn verschenen. Dus niet gebaseerd op een boek, maar op een script dat rechtstreeks voor de televisie is geschreven. En dat blijkt een prachtige katalysator voor het succes van de Scandithriller.

Series die succesvol zijn, maar niet verfilmd naar aanleiding van een boek, zijn bijvoorbeeld *The Bridge* (oorspronkelijke titel: *Bron*) en *The Killing* (*Forbrydelsen*). *The Bridge* is een Deens-Zweedse combinatie, waarvan de naam slaat op de brug tussen de twee landen. De serie was zo succesvol, dat er een – minder succesvolle – Brits-Franse én een Amerikaanse remake *The Tunnel* verscheen; natuurlijk niet met een brug in de hoofdrol, maar met de tunnel tussen de twee landen. Daarmee was het nog niet klaar, want ook de Amerikanen deden een duit in het zakje met een remake onder de naam *The Bridge*, gesitueerd tussen Mexico en de VS.

The Killing is een Deense hitserie die stamt uit 2007. De hoofdrol is voor inspecteur Sarah Lund, die met een collega de verkrachting en moord op een jong meisje onderzoekt. Uiteindelijk draaiden er drie seizoenen van de serie. Interessant om te weten is dat het scenario van deze serie is

De serie *The Bridge* was zo succesvol, dat er een Brits-Franse remake verscheen.

— geschreven door niemand minder dan Søren Sveistrup, van wie eind 2019 de bestseller *Oktober* verscheen. Ook *The Killing* ging de grote plas over en kreeg een remake in de VS onder dezelfde titel. Met deze tv-serie gebeurde iets interessants: hij was zo succesvol, dat de Britse auteur David Hewson het scenario ombouwde naar een boekenreeks. Het kan dus ook andersom, en laat nog eens goed zien: de tentakels van de Scandithriller reiken ver.

Succes

Scandinavische misdaadfictie is dus onverminderd hot en is na een halve eeuw de kinderschoenen ontgroeid. In een veranderende wereld buigt het genre ook mee, maar zonder zijn afkomst te verloochenen. Waarom lezen Nederlanders zo graag Scandithrillers? Wij vroegen het aan enkele auteurs en men gaf

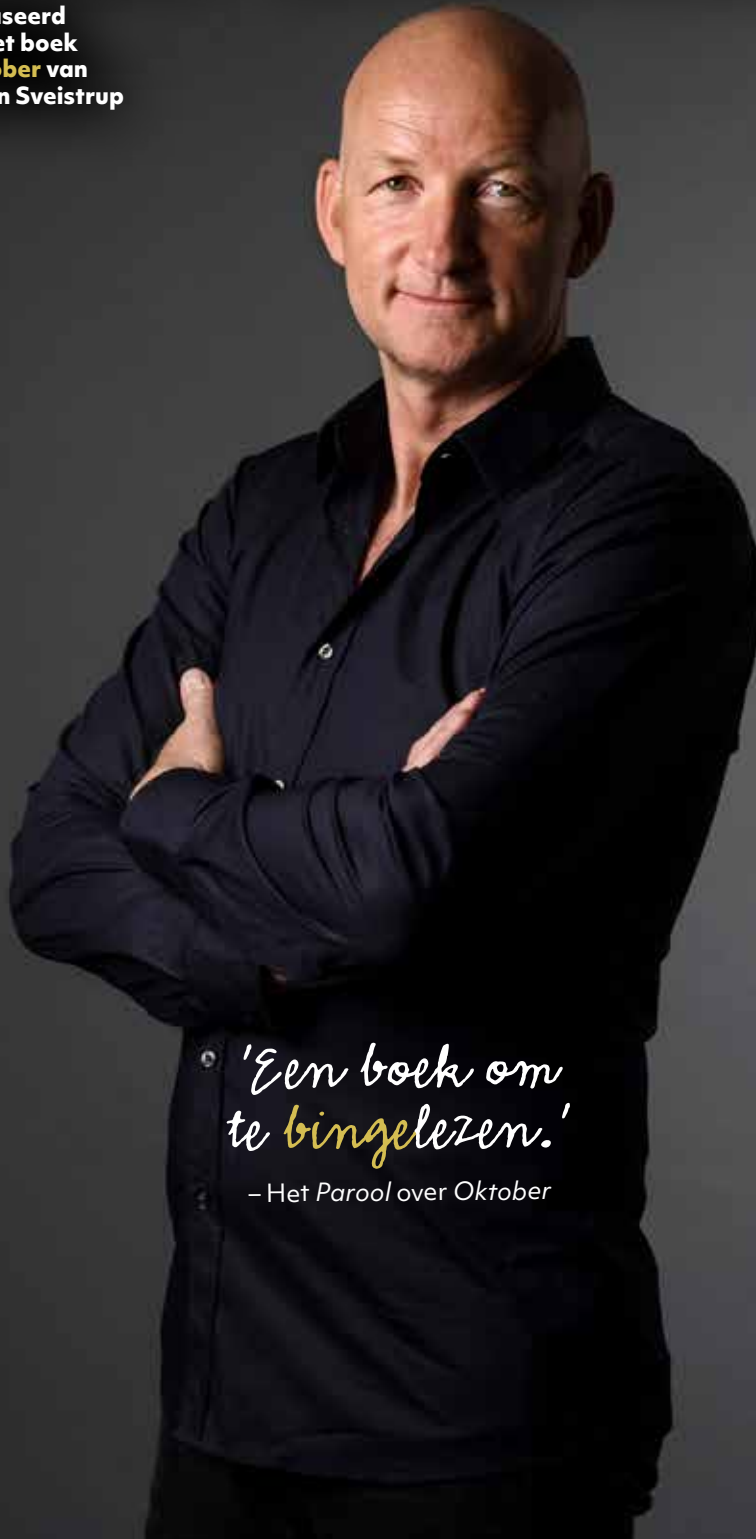
verschillende antwoorden, maar er zit wel een rode draad in. Naast de redenen die hierboven zijn genoemd, willen mensen ook graag vermaakt worden. Het liefst door uit de eigen, vertrouwde omgeving te stappen. Stefan Ahnhem, auteur van onder meer *Motief X*, noemt nog een andere reden. Hij geeft aan dat de traditie van de Scandinavische thriller beginnende auteurs helpt. De infrastructuur van uitgevers en bijbehorende publiciteit is groot, ook internationaal. 'Maar succes brengt ook succes,' zegt hij. Meerdere facetten zorgen er dus voor dat de Scandithriller onverminderd populair blijft. In Nederland, maar ook daarbuiten, want de combinatie van een maatschappijkritische noot, de ongerepte natuur en levensechte personages is een prachtige vlucht uit het eigen leven.

MARINUS VAN DE VELDE is hoofdredacteur van **Thrillzone**, hét online platform over thrillers. Neem eens een kijkje op www.thrillzone.nl

– VERWACHT OP NETFLIX –

The Chestnut Man

gebaseerd
op het boek
Oktober van
Søren Sveistrup

'Een boek om
te **bingelezen**.'

– Het Parool over Oktober

Afgelopen september zijn in Kopenhagen de opnames begonnen van *The Chestnut Man*. Deze nieuwe Netflix-serie in het Nordic Noir-genre is gebaseerd op het veelgeprezen boek *Oktober* van Søren Sveistrup, de bedenker van *The Killing*.

De hoofdrollen worden vertolkt door actrice Danica Curcic (*The Mist*, *Equinox*) en Mikkel Boe Følsgaard (*The Rain*, *A Royal Affair*).

The Chestnut Man neemt de kijker mee op een duistere en onvoorspelbare jacht op een moordenaar, die als griezelig visitekaartje kastanjetjes achterlaat bij zijn slachtoffers. Dan wordt plotseling één zaak gekoppeld aan een spraakmakende vermissingszaak.

Het verhaal wordt verteld in zes afleveringen en wordt geproduceerd door SAM Productions (*Ragnarok*) en geregisseerd door Mikkel Serup (*The Killing*). Søren Sveistrup zelf is de uitvoerend producent.

De serie zal wereldwijd op Netflix verschijnen. De lanceringsdatum moet nog worden aangekondigd, maar verwacht wordt dat de serie in het najaar van 2021 te zien zal zijn.

LEES MEER OP:

www.netflix.com/thechestnutman

De serie
The Chestnut man
wordt verwacht in
het najaar van
2021

– WILL DEAN –

Een Brit in Zweden

T huis is een door ons zelf gebouwd houten huis in het hart van een uitgestrekt elandenbos in Zweden.

We putten water uit onze eigen bron (het is bruin en smaakt naar spijkers). We vellen onze eigen bomen en hakken ons eigen hout voor de kachel en het fornuis. We hebben geen telefoon. Ik ben een Brit en leef nu al negen jaar in de rust van de Zweedse wildernis. Ik prijs me daar zeer gelukkig mee.

Tuva Moodyson, mijn hoofdfiguur, zou mijn leven verschrikkelijk vinden. Verachtelijk zelfs. Tuva is heel erg een stadsmens, afkomstig uit Stockholm. Ze is een foodie. Ze is doof. Ze heeft in Londen gewoond en gewerkt. Ze houdt van biljarten en van chillen met haar vrienden. Ze neemt haar baan als enige fulltime-verslaggever van de krant *Gavrik Posten* heel serieus. En ze is werkelijk doodsbang voor de natuur.

Helaas voor Tuva heb ik haar in een klein, claustrofobisch, *Twin Peaks*-achtig stadje midden in Zweden neergezet. Een stadje met één bank en één bar en één hotel. Een beklemmend oord waar iedereen alles van elkaar weet. Waar roddel

als een bosbrand om zich heen grijpt en de haat diep gaat. En het wordt nog erger voor Tuva. Het stadje Gavrik wordt gedomineerd door het Utgardbos, een donker, dichtbegroeid dennenbos waar het wemelt van elanden en jagers en geheimen. Mijn eigen bos is minder onheilspellend. Een paar kilometer verderop heb ik burens. Ze zijn niet gevaarlijk, ze zijn heel aardig. Al lachen ze wel vaak over de toestand van mijn houtstapels. Ik leer nog steeds. Ik schrijf in een blokhut van ruw hout, verwarmd door een houtkachel. Mijn sint-bernard en mijn Noorse boskat houden me gezelschap. We hebben hier geen winkels. Geen cafés of bioscopen of boekhandels. Het leven is heel rustig en traag. Ik heb veel tijd om te lezen en te schrijven.

De Tuva Moodyson-romans beschrijven iets van het ontzag dat ik voor de noordse wildernis heb. Ik voel me gelukkig in de wilde natuur. Als een kind in een snoepwinkel. Tuva is een buitenstaander in Gavrik, net zoals ik dat ben in mijn plaatselijke gemeenschap. Ze is in de ban van de strenge winters, van de plaatselijke jachttradities en de aanblik van jagers met hun honden. Ze is op haar qui-vive door het inherente gevaar van de omgeving, en ik kan me dat gevoel goed voorstellen.

Ik ben gefascineerd door de manier waarop veel Zweden hun folklore en sprookjes levend houden. Of het nu die bizarre Midzomerviering is, of verhalen over bostrollen en kabouteren, of de reusachtige vuren die in de Walpurgisnacht worden ontstoken. Er is een sterk gevoel van verbondenheid, vaak via de natuur, met de vieringen en rituelen uit een ver verleden.

Ik bof dat ik onder de radar in Zweden woon. En ik bof dat ik kan schrijven over Tuva Moodyson die misdaden oplost en geheimen onthult in het afgelegen stadje Gavrik. Ik hoop dat Tuva's belevenissen je veel leesplezier bezorgen.

An aerial photograph of a dense forest, likely in a mountainous region. The trees are mostly evergreens, with some deciduous trees showing autumn colors. A dirt road or path runs horizontally across the middle of the image, partially obscured by the text.

De jacht

Will Dean

Lees nu alvast een voorproefje van
Will Deans nieuwe thriller *De jacht*,
het eerste deel van de Tuva-reeks.

Zet het nieuws aan,' zegt Lena, en ze wijst naar de oude tv aan de muur.
Mijn gehoorapparaatjes komen tot leven, en de jingle speelt in mijn oren.

'Ik wist het wel,' zegt Nils als hij bij ons komt staan in het grote kantoor. Hij lijkt opgewonden als een schooljongetje. 'Zei ik het niet, Lena? Die bossen zijn vervloekt. Volgens mijn broer ligt het lijk in het Utgardbos, dat denkt hij. Zijn vriend op het ambulancestation nam de melding aan. Zei ik niet dat het opnieuw zou gebeuren in die bossen? Ja dus.'

Ik schakel door naar het plaatselijke nieuws. 'Wat heb je gehoord, Nils?' vraag ik. 'Wat zei je broer precies?'

Nils kijkt naar Lena. 'Denk je dat het weer Medusa is?' Dan wendt hij zich tot mij. 'Voor jouw tijd, Tuva.' En dan kijkt hij naar Lars. 'Welk jaar was Medusa?' 'Het laatste lijk werd in 1994 gevonden,' zegt Lars. 'Maar dit zal niet...' Hij krabt op zijn kale plek. 'Dat was twintig jaar geleden, dit zal gewoon een jachtongeval zijn.'

'Ja hoor,' zegt Nils. 'Gewoon een ongeval. In het Utgardbos. Tuurlijk. Volgens mijn broer is het lichaam in het gehucht Mossen gevonden.'

Ik pak mijn jas.

Nils kijkt naar Lena. 'Laat je haar in haar uppie naar Utgard gaan?'

Ik trek mijn schoenen aan en knik naar haar. 'Bel me als je details hoort.'

'Neem het fototoestel mee,' zegt ze.

Natuurlijk neem ik dat stomme ding mee. 'Oké,' zeg ik. Ik gris het van Lars' bureau, waar het lag op te laden, en stap de donkere, lege straat op.

Het regent niet, maar een vochtige nevel zweeft in wolken door de lucht.

Was het schot waar mijn eland van schrok hetzelfde schot dat iemand heeft gedood? Ik huiver en zoek op een drafje mijn parkeerplaats op.

Ik rijd dertig kilometer in een rechte lijn de stad uit, onder de snelweg door.

Het Utgardbos is alles wat ik kan zien aan de rechterkant van de weg. Ik passeer een met winde overwoekerde wegwijzer en nader de mond van het bos, een nauwelijks zichtbaar gat in een dikke barrière van sparren. Toen ik eerder vandaag vanuit de pulpafabriek op weg was naar het zuiden, scheerde ik langs Utgard om verkeersdruk te vermijden, maar nu moet ik er diep in doordringen. Radio Värmland onderbreekt een folksong om me te vertellen dat de politie een gedeelte van het gehucht Mossen heeft afgezet vanwege de ontdekking van een dode. Ze vragen jagers en hondenuitlaters tot nader order weg te blijven.

De radio begint te haperen wanneer ik het asfalt achter me laat en de grijze grindweg op rijd. Die is zo breed dat twee auto's elkaar kunnen passeren als ze beide de open greppels raken. Het is hier zo donker als zwart velours, en daarom doe ik mijn groot licht aan en tuur in de nevelflarden. In de lente is het goed te doen in het bos als je in een auto zit. Het is dan een en al lichtgroene uitlopende dennentakjes en wilde bloemen. Ik kan dat in mijn Hilux-pick-uptruck prima aan. Maar het is nu oktober, en de dennennaalden zijn donker en zeiknat, en het mos is bruin, en de berken zijn kaal. Mijn dashboard geeft twee graden boven nul aan. Ik rijd over een donkere weg met wanden van dennenbomen zo hoog als vuurtorens.

De radio komt zo nu en dan door, maar het is slechts het weerbericht. Nog meer regen. Op mijn gps-kaart zie ik een smalle bosweg die vanuit het zuiden een leeg groen gebied in loopt en middenin ophoudt. Er staan vijf stippen van huizen langs de weg, en ik hoef er alleen maar een te vinden waar een politieauto voor geparkeerd staat. Ik krab aan mijn linkeroor en raak mijn gehoorapparaatje aan, deels omdat het onvermijdelijk is en deels omdat het geruststellend is als ik op een plaats als deze ben.

De Medusamoorden vonden twintig jaar voor ik hierheen kwam plaats. Ze zijn een soort plaatselijke legende met weinig feiten en daarbovenop een hoop flauwekul. Drie doodgeschoten mensen in vier jaar. De politie pakte nooit iemand op, en toen hielden de moorden gewoon op. De lijken werden allemaal in de bossen gevonden en waren op een bepaalde manier verminkt, en dat is zo'n beetje alles wat ik weet. De mensen van hier praten er niet graag over. Degenen die dat wel doen zijn het beluisteren niet waard.

Ik nader het eerste huis van het gehucht en heb de radio zachtjes aan voor het geval dat er meer nieuws komt. Ik minder vaart naar tien kilometer per uur. Het huis ziet er verwaarloosd uit. De houten planken schreeuwen om een lik verf en een paar ramen zijn met klimop bedekt. Het enige wat ik echt kan zien is een tuin die zwak verlicht wordt door nauwelijks werkende zonnecellampen, van de goedkope soort die zo hoog in het noorden 's zomers een beetje werkt en in oktober vrijwel niet. De lichten in huis zijn uit. Niemand thuis. Als ik optrek om verder te gaan, kijk ik in mijn spiegels en zie een licht dat ik eerder niet zag, maar het is niet in het huis. Dan verdwijnt het even snel als het opdook.

De batterij van mijn telefoon is bijna leeg, dus ik duw een adapter in het gat voor de sigarettenaansteker. De muziek op de radio verandert van mondhar-

monica's in banjo's, maar het signaal is zwak en er is veel ruis. Ik rijd nu langzamer. De weg wordt geleidelijk aan steeds smaller, en aan weerskanten ervan zijn nu bekraste granieten rotsen en hopen op elkaar gestapelde keien zichtbaar. De dennenbomen leunen naar elkaar toe en raken elkaar hier en daar boven het midden van de weg, zodat die bijna overdekt is. Dat wordt lastig achteruitrijden, denk ik zo.

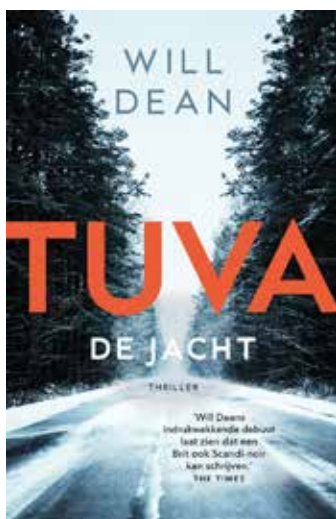
Het volgende huis ziet er normaal uit. Voor alle ramen hangen brandende pendellampen, en aan de muren zitten buitenlampen. Het is een *torp* met één verdieping, een traditioneel donkerrood huisje. Ik minder weer vaart en laat de pick-uptruck draaien zonder druk op het gaspedaal. Ik zet mijn ruitenwissers aan om de voorruit schoon te vegen en tuur door het passagiersraampje. Door een wolk insecten zie ik een Volvo van Taxi Gavrik op de oprit staan. In de bakken voor de ramen staan dode planten, een soort geraniums. Ik denk dat ik van achter een raam een gezicht zie terugkijken, een kindergezicht, dicht bij de vensterbank. Maar nu ben ik het huis voorbij en nader ik een steile helling. Ik laat de Toyota toeren maken en versnel. Zet de stoelverwarming op de laagste stand. De heuvel is onlangs van steenslag voorzien, en mijn pick-up klinkt lawaaiig; de winterbanden knerpen op de stenen schilfers terwijl ik klim. Op de top buigt de weg scherp naar rechts, dus ik rem, en mijn wielen slippen op een laag natte bladeren.

Er zijn nu geen greppels meer aan weerskanten van de weg, er is alleen nog moeras. Het grindweggetje, dat een paar centimeter hoger ligt, snijdt door drassig land met rietvelden en donker water dat de lucht weerspiegelt. Het volgende huis staat aan de rechterkant van de weg, en ik ruik het voor ik het zie. Mijn lippen zijn droog van de autoverwarming, dus ik haal mijn lippenbalsem uit mijn broekzak. Ik ruik vuur, houtrook, en dat is op een bepaalde manier geruststellend. Zoals thuis. Maar het ziet er hier niet uit als thuis, het ziet eruit als een of andere werkplaats. Ik minder geen vaart omdat ik binnen gezichten zie, in het licht van tl-buizen. Een werkplaats met een verdieping, aan één kant open, met een houtkachel in het midden en twee of drie mannen in overalls – misschien drie timmermannen die aan het zagen en schuren zijn. Naast de werkplaats staat een bescheiden geelgeverfd huis met een haak naast de voordeur waaraan een paar dode vogels hangen. Fazanten misschien? Patrijzen? Op een metalen balk is een rijtje van vijf genummerde brievenbussen geschroefd.

De weg wordt nog smaller, en ik moet goed opletten om de auto recht te houden. De greppels zien er aan beide kanten steil en vol uit. Ze zijn oktober-vol, net zoals de meren en het reservoir buiten de stad en de putten in de plaatselijke tuinen. Ik meen in de verte een licht te zien flitsen, maar het verdwijnt achter de bomen.

De batterij van mijn telefoon geeft tweeëntwintig procent aan. Ik trek hem los van de adapter en gooi hem naast het fototoestel. De voorruit begint te beslaan, en ik zet de ventilator aan en draai het raampje open. Het bos ruikt naar aarde, zoals de bodem onder een omgedraaide steen. Het ruikt naar pissebedden en rotte appels en slakken en nat vloerkleed. Ik ga een hoek om en zwenk langs een afgebroken berkentak. Voor me zie ik lichten, blauwe zwaailichten boven op drie auto's en een ambulance, en ik ben blij omdat de voertuigen bescherming betekenen en me laten zien waar mijn verhaal is, maar ik ben ook blij met de felle lichten op hun dak, die opflitsen en op de natte dennentakken weerkaatsen als de blauwe stroboscooplampen op een houseparty.

De lichten in huis zijn uit. Niemand thuis. Als ik optrek om verder te gaan, kijk ik in mijn spiegels en zie een licht dat ik eerder niet zag, maar het is niet in het huis. Dan verdwijnt het even snel als het opdook.

Will Dean

DE JACHT

Paperback €21,99

E-book €11,99

Luisterboek € 15,99

Wat wordt jouw

Het strand van Nordkoster zul je na het lezen van *Springvloed* met andere ogen bekijken. Er is niets leukers dan een thriller die zich afspeelt op een plek waar je weleens bent geweest, of waar je juist graag eens naartoe zou willen.

1

Ragnar Jónasson **Sneeuwblind** **Inktzwart**

Siglufjörður, IJsland

Siglufjörður (de naam zegt het al een beetje) is gelegen aan een smalle fjord. Het is een kleine vissersstad met kleurige huisjes, en is met name bekend van de haring, waardoor de stad ook wel 'haringstad' wordt genoemd. Het heeft zelfs een heus haringmuseum.

1
Siglufjörður

2

Jørn Lier Horst **De Katharinacode**

Vestby, Noorwegen

De gemeente Vestby ligt ten zuiden van Oslo. Het is geen populaire vakantiebestemming, maar is wel in opkomst. Een groot fashionoutletcenter is een van de grootste trekpleisters.

3

David Lagercrantz **Wat ons niet zal doden**

Fiskargatan, Stockholm

In *De vrouw die met vuur speelde* kocht Lisbeth Salander een nieuwe flat voor zichzelf op Fiskargatan 9 op Södermalm. In deze suite met 21 kamers en met een fantastisch uitzicht op het eiland Djurgården richtte Lisbeth slechts drie kamers in. Ze kocht de meubels natuurlijk bij IKEA.

3

Jens Lapidus **Snel geld**

Gammla Stan, Stockholm

Het bruisende, compacte eiland Gamla Stan vormt het oude stadscentrum met geplaveide straten en kleurrijke gebouwen uit de 17e en 18e eeuw. De wijk ligt in het stadsdeel Södermalm in Stockholm.

bestemming?

4

Gard Sveen De doden hebben geen verhaal

Nordmarka, Noorwegen

Nordmarka is de meest beboste regio die het noordelijke deel van Oslo, Noorwegen vormt. Het is een prachtig gebied om te wandelen, fietsen en in de winter te skiën. De hoogste piek is de Svarttjernshøgda, 719 meter boven zeeniveau.

5

Jørn Lier Horst Dwaalspoor

Larvik, Noorwegen

Politie-inspecteur William Wisting werkt in de Noorse plaats Larvik, een haven- en industriestad circa 105 km ten zuidwesten van Oslo.

6

Cilla en Rolf Börjlint Springvloed

Nordkoster, Zweden

De Koster-eilanden zijn een eilandengroep in de Zweedse gemeente Strömstad. De eilanden zijn de meest westelijke plek in Zweden, en het grootste deel ervan is natuurreservaat. Er wonen ongeveer 300 mensen op de eilanden.

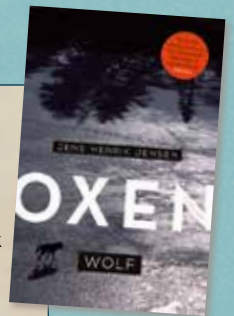

7

Jens Henrik Jensen Wolf

Jutland, Denemarken

Oxen combineert in *Wolf* het onderzoek naar een vermiste boer op Jutland met een tripje met zijn zoon. Jutland is een schiereiland van het Europese vasteland. Het noordelijke deel behoort tot Denemarken, het zuidelijke tot Duitsland. Jutland is tamelijk vlak, met lage heuvels en veengronden.

8

Katrine Engberg Glazen vleugels

Rigshospitalet, Kopenhagen

Rigshospitalet is een van de grootste ziekenhuizen in Denemarken en staat midden in Kopenhagen. Het hoofdgebouw telt 16 verdiepingen, en is daarmee een van de hoogste gebouwen in de centrale delen van de stad.

Nordmarka
Larvik

4

2

5

6

3

Stockholm

Jutland

7

8

Kopenhagen

Een gesprek tussen Blix & Ramm

Nulpunt is de eerste gezamenlijke thriller van Jørn Lier Horst en Thomas Enger en inmiddels is ook *Rookgordijn* verschenen, het tweede deel rondom verslaggever Emma Ramm en rechercheur Alexander Blix. Speciaal voor hun Nederlandse en Vlaamse lezers schreven de auteurs een kort verhaal, 'De verrassing'. Of liever: een gesprek tussen Alexander Blix en Emma Ramm.

Jørn Lier Horst is het voormalig hoofd van de recherche in het Noorse district Vestfold. Gebruikmakend van zijn ervaringen als rechercheur neemt hij zijn lezers mee tot achter de politielinten. Zijn werk is een unieke mix van spanning en realisme, en hij toont zich een uitstekend observator van menselijke interactie.

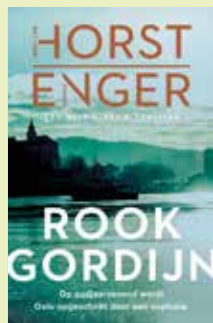
Thomas Enger is vooral bekend als schrijver van de Henning Juul-thrillers. Zijn handelsmerk is zijn rauwe stijl in combinatie met een voorliefde voor maatschappelijke thematiek. Enger is een voormalig journalist en turnleraar en werkt ook als componist.

NULPUNT

Oslo, 2018. De bekende atlete Sonja Nordstrøm komt niet opdagen bij de boekpresentatie van haar omstreden autobiografie. Op de televisie in haar huis zit een papiertje geplakt met daarop het cijfer 1.

Rechercheur Alexander Blix en celebrity-blogger Emma Ramm worden gedwongen om samen te werken. Ze zijn beiden vastbesloten de moordenaar te vinden. Die hunkert naar aandacht – en hij heeft de smaak nog maar net te pakken...

ROOKGORDIJN

Op oudjaarsavond wordt Oslo opgeschrikt door een explosie. Onder de gewonden bevindt zich de moeder van Patricia, die tien jaar geleden op eenjarige leeftijd werd ontvoerd. Er is nooit een spoor

van het meisje gevonden. Blix en Ramm bundelen opnieuw hun krachten in een poging het rookgordijn rond de verdwijning van Patricia te laten oplossen.

FOTO: JARLI JORDAN

De verrassing

Jørn Lier Horst en Thomas Enger

Een gesprek tussen Blix & Ramm —————→

Emma had net een paar bladzijden gelezen in de nieuwe roman die ze had meegenomen naar Kalle Liker Alle, haar favoriete koffietentje, toen ze voetstappen op de trap hoorde en haar blik oprichtte. Wat en wie ze zag, deed haar denken aan haar ouders die al lang dood waren en al bijna vergeten. Hoofdinspecteur van politie Alexander Blix kwam de trap op. Zoals altijd met een stevige tred, ongehaast, alsof hij een soort mechanisch apparaat was met maar één versnelling. De eerste keer dat hij haar hier had benaderd, wist ze nog niet eens dat Blix haar vader had vermoord. Niet dat ze het hem kwalijk nam. Die klootzak had haar moeder vermoord, dus het was zijn verdiende loon. Ze had de lange politiemannen leren waarderen en was misschien zelfs op haar manier van hem gaan houden, omdat hij zich altijd als een soort vader om haar leek te bekommeren. Met een bijna vrouwelijk gebaar zwaaide hij naar haar met zijn rechterhand, terwijl hij op haar afliep.

‘Wat een verrassing,’ zei Emma.

‘Die heb ik inderdaad voor je,’ zei hij. ‘Mag ik erbij komen zitten?’

‘Ga je gang.’

Emma stopte haar laptop in haar tas en verschoof haar koffiemok en notitieblok om plaats voor hem te maken aan tafel. Blix pakte een stoel en ging zitten. Hij had niets te drinken meegenomen en schonk haar een aarzelend glimlachje, waardoor ze zich afvroeg of hij misschien een onaangename verrassing voor haar had. Hij was sowieso niet iemand voor verrassingen, of ze nu aangenaam of onaangenaam waren.

‘Wat zit je te lezen?’ vroeg hij met een knikje naar de roman die ondersteboven op tafel lag. Emma pakte het boek op en keek ernaar alsof ze het zich

niet meer kon herinneren.

‘Håkan Nesser,’ zei ze. *The Weeping Girl* luidde de titel.

‘O, dat is een goeie,’ merkte Blix op. ‘Ik lees Nesser ook graag.’

‘O ja?’

‘Ja.’

Emma keek hem een poosje aan.

‘Op de een of andere manier heb ik jou nooit als een lezer gezien. Al helemaal geen thrillerlezer. En dan ook nog boeken van een Zweedse auteur.’ Daar moest Blix om lachen.

‘Is het niet raar om als politiemann te lezen over onderzoeken en zo? Ik durf te wedden dat er heel veel fouten in thrillers staan.’

‘Dat valt eigenlijk best mee,’ zei hij, met een vleugje bewondering in zijn stem. ‘Tuurlijk, er zijn auteurs die zo’n beetje alle procedures en protocollen uit hun duim zuigen en over politiemensen schrijven die in het echte leven onmiddellijk zouden worden ontslagen. Maar ik vind ook niet dat een auteur of een boek precies de werkelijkheid hoeft weer te geven. Het gaat erom dat de lezer gelooft wat hij leest. Dat de schrijver een wereld creëert en personages die daarbinnen geloofwaardig zijn. Fictie moet volgens mij fictief blijven, en dat is ook de reden waarom ik Nesser zo graag lees. Hij schrijft zelfs over een stadje dat niet bestaat, ook al lijkt dat wel zo en klinkt het echt Nederlands. Net als de naam van zijn hoofdpersoon: Van Veeteren. Maar de verhalen zouden zich overal kunnen afspelen. Dat maakt ze universeel en – voor mij althans – op een bepaalde manier geloofwaardiger. Dat vind ik goed.’

Emma keek hem alleen maar aan en zei: ‘Hm.’

‘Wat?’

‘Ik weet het niet. Ik ben gewoon... verbaasd.’

‘Waardoor? Door het feit dat ik aan iets kan denken wat niet met mijn werk te maken heeft?’

‘Nee.’

‘Dacht je soms dat ik van romantische literatuur hield?’

‘Haha. Nee. Dat al helemaal niet. Ik dacht gewoon dat je, nou ja, meer van feiten hield. Van politieverlagen en dossiers en zo.’

‘Maar dat is heel saai.’

‘Precies.’

Hij keek haar peinzend aan.

‘Dus... je vindt me gewoon een saai type. Is dat het?’

Hij knipoogde.

‘Nou...’ Ze dacht er nog even over na en zei toen:

‘Ja.’

Ze lachten allebei.

‘Sorry hoor.’

‘Geeft niets. Je hebt gelijk. Ik ben ook saai.’

Ze lachten nog wat, waarop een ongemakkelijke stilte volgde.

‘En wat is die grote verrassing die jou naar mijn koffientje brengt?’

‘Tja,’ begon hij. ‘Het is eigenlijk best grappig en toevallig, omdat we het net over boeken hebben. En... ik weet niet precies hoe ik dit moet brengen, dus ik zeg het maar gewoon. Jij en ik, en datgene wat wij de afgelopen jaren samen hebben gedaan... dat komt in een boek.’

‘Wat?’

‘Meerdere boeken zelfs.’

‘Dat meen je niet.’

‘Ik ben een saai type, dus ik maak geen grapjes.’ Emma keek hem een hele poos aan met haar mond ietsje open. Daarna slikte ze een paar keer en zei: ‘Wie gaat ze dan schrijven? Iemand die ik kan kennen?’

‘Jørn Lier Horst en Thomas Enger.’

Ze bleef hem aanstaren.

‘Is dit een nachtmerrie of zo?’

‘Nee,’ antwoordde Blix. ‘Dat zou echt té afgezaagd zijn. Als ik het goed begrijp, gaan ze een aantal zaken waaraan wij hebben gewerkt gebruiken en dan... je weet wel. Dan zien ze wel hoe het verder gaat.’

‘Dan zien ze wel hoe het verdergaat... Tjee... dat klinkt heel geruststellend, maar niet heus.’

‘Ja, het is wel een beetje eng. Maar het kan ook leuk zijn. En over Nederlands gesproken, de rechten van die boeken zijn verkocht aan Nederland en nog een hele reeks andere landen. Misschien vragen ze ons wel om op tournee te gaan. Om over onszelf te vertellen.’

‘O god, dat lijkt me echt helemaal niks.’

‘Misschien word je wel beroemd.’

Hij knipoogde nogmaals.

‘Daar ga ik niet eens op reageren.’

‘Haha.’

Het werd weer stil aan tafel.

‘Hoeveel boeken zijn die gasten van plan te gaan schrijven?’

‘Om te beginnen drie. Ik weet niet of er nog meer zullen volgen.’

‘Ik... ik sta echt perplex.’

‘Ik vind het anders wel een eer om in een roman te verschijnen.’

‘Echt? Ik weet het niet hoor, Blix. Ik bedoel... Ik ken de auteurs vrij goed, maar... Joost mag weten wat ze met ons gaan doen. Wat ze ons zullen aandoen.’

‘Misschien vermoorden ze ons wel, haha.’

Ze keek hem aan.

‘Ik weet zeker dat ze dat zullen proberen.’

Puzzel je mee?

Vul de oplossing van de Zweedse puzzel correct in op www.awbruna.nl/zweedse-puzzel en maak kans op een boekenpakket ter waarde van € 150,-.

**MAAK KANS
OP EEN
BOEKENPAKKET
T.W.V. € 150,-**

Of scan
de QR-
code

Meedoen kan t/m 15 maart 2021. De prijswinnaars krijgen eind maart bericht. Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

schrijvende advocaat	strijdperk	christelijk feest	15	tochtje	13	vuilnis- hoop	voor- zetsel		jaar- getijde
10							Noord- Holland		
knaagdier				paar		spannende auteurs- naam	4	voeder- schotel	
moord- wapen									
			gokker						
			deel v.e. dier						
broed- plaats	12				familieid				
familieid									
					steek- beitel				8
					uit- stekend				
Zweedse popgroep	wurgslang	koor- hemd		1			bruto		
		jacht- hond							
				daar			bedacht The Killing		rappor- teren
wild rund		14				muziek- genre			11
grote afkeer									
7				snelle trein (afk.)	6		Europese Unie		
beroemde thriller- reeks	voetbal- term		snelheid		noord- noord- oost	getal			
neon			met name			com- mando	3	huwelijks- partner	
decigram			Griekse letter						
		discipel	9						
		reken- opgave							
stad in Noor- wegen					manier van lopen				
gebladerte					tegenover				
				Chinese groente					5
reputatie	2					kookgerei			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

Jens Lapidus

SNEL, FILMISCH, RAUW EN SEXY

Met *Snel geld*, het overweldigende eerste deel van zijn bejubelde Stockholm-trilogie, gooide Jens Lapidus enkele jaren geleden hoge ogen bij de Nederlandse en Vlaamse lezers. Inmiddels heeft deze schrijvende advocaat zes thrillers, een verhalenbundel en een graphic novel op zijn naam staan.

Haarfijn, in stampend proza, legt Lapidus de vinger op de soms pijnlijke contrasten tussen de verschillende sociale lagen in de Zweedse samenleving – en dat alles in zijn zo kenmerkende, hoogst oorspronkelijke taalgebruik: staccato, ritmisch, eigentijds en heel erg *street*. Ook het korte verhaal op de volgende pagina's, 'Kerstin Ströms lichtbruine ogen', is daar een voorbeeld van.

Jarenlang heeft Lapidus zijn werk als advocaat gecombineerd met het schrijverschap, maar inmiddels schrijft

hij fulltime en heeft hij Stockholm verruild voor Mallorca. De laatste twee jaar is hij vooral bezig geweest met de tv-serie *The Lawyer*, waarvoor hij het scenario schreef. Deze serie sluit qua thematiek aan bij zijn boeken en is zeer de moeite waard. Eind 2021 wordt zijn nieuwe boek verwacht. Over de inhoud is nog niets bekend, maar dat het een explosieve leeservaring zal worden is zeker.

LEES HET KORTE VERHAAL **KERSTIN STRÖMS LICHTBRUINE OGEN**

Kerstin Ströms lichtbruine ogen

Marko, Nemanja de Neuker en ik.
De juwelier in winkelcentrum Hallunda.
Wij versus hun. Wij contra het systeem.
Wij op naar nieuwe cashtoppen.
Wij beroven jullie van de hele zooi. Winkelcentrum Hallunda: nooit klaar.
De bewakingscamera's naaiden ons niet. Ze staarden van bovenaf. Ik staarde naar de grond. Mijn muts plakte, al had ik hem niet eens omlaag getrokken. Eigenlijk: ik boog nooit voor de Staat. Alleen voor de ogen van de Staat.
Standaardsignalement: zwarte Adidas-broek, Nikes, zwarte hoody, met lichtblauwe voering – binnenstebuiten te keren. Als de experts die we waren.
De auto: we kwamen met de ene. Zouden weggaan in een andere.
Als zware vakmannen. Keer op keer.
We bewogen ons richting doel.
Buitenwijkwinkelcentrum in het kwadraat: witte vloer. Mozaïek van peuken en kauwgom. Dezelfde winkels als altijd. Dezelfde levensgevaarlijke treurigheid zonder einde.
Zij: namen ons van achteren sinds we geboren waren. Zij: fuckten ons alleen omdat we waren wie we waren. Hadden me op de crèche al gebrandmerkt omdat mijn ma problemen had. Of omdat de smerissen zeiden dat mijn broer het buurthuis had laten affikken.
Kerstin Ströms lichtbruine ogen soms voor me, mijn juf in de zevende: 'Jij kunt ver komen Tim, je kunt in het leven worden wat je maar

wilt. Maar dan moet je je beheersen. Begrijp je dat?'

Me beheersen?

Ik was wie ik was. En al hield ik van Kerstin Ström, toen ik tien was verklootten ze alles. Een week later kwam jeugdzorg en nam me mee.

Ze probeerden ons te breken.

Maar de vrijheid was net één lange snuif. Als dat vuurwerk dat we afstaken in een gang van de Brunna-school.

Mijn leven: twee weken geleden kwam ik uit het tehuis.

Het waren de twee snelste weken van mijn leven.

Klokken van onze mobieltjes synchroon.

Waarom wist ik niet, maar het voelde goed.

Nieuwe simkaarten, nieuwe fonna's: het systeem zou proberen ons als ratten op te sporen.

In mijn zak: het koude handvat van het fake-pistool. Het bobbelige oppervlak van de nophandschoenen. De aansteker en de zak.

Het juweliersbord boven onze hoofden.

Marko zei: 'Omlaag die mutsen.'

Ik trok mijn muts omlaag, hij kriebelde als jeukpoeder.

Het gat dat ik had geknipt zat scheef.

De ademhaling die cool was geweest werd jachtig. Marko stapte rustig naar binnen. Ik erachteraan. Hij schreeuwde: 'Dit is godverdomme een overval.'

Ik rukte het pistool tevoorschijn. Mepte de

vitrites kapot.

Knalde de glazen, kraakte de foedralen. Het pistool werkte, stuitte, beukte als een slag-hout in mijn hand. Het klonk alsof de recyclingwagen statiegeldflessen kwam halen en ze in zijn laadbak stortte, zoals toen we de kalasnikov van Nemanja's oom hadden geprobeerd in het bos bij Salem. Het klonk alsof wij dit winkelcentrum nu ownden. De wereld ownden.

Toen alles gecrasht was, maaide ik met het pistool als een metaaldetector over de glassplinters. Er gingen een soort van stoten door mijn hand en arm. Elektrische schokjes in mijn hersenen.

Horloges, verlovingsringen, kettingen.

Marko hief de bijl nog steeds naar de verkoopster. Ze keek verongelijkt. Hij staarde.

Ik pakte de spullen en stopte ze in de zak. Blij met de handschoenen – de glassplinters lagen overal.

Broches, oorhangers, diamanten ringen.

Nemanja de Neuker begon te schreeuwen.

Marko rende naar de uitgang.

Ik stond er nog. Een paar seconden maar. Er waren zoveel spullen.

Armbanden, dasspelden, blingbling.

Ik dacht weer aan Kerstin Ström. Ik kon worden wat ik maar wou, dat had ze gezegd.

De jongens waren buiten. Ik zag ze weghollen.

De verkoopster: verdwenen.

Mensen buiten riepen.

Ik en de zak: spurtten als gekken.

M'n sneakers: net fokking raketschoenen.

Een grijze speedstreep boven peuken en kauwgom.

Ik zweefde.

Een ouwe kerel probeerde me te tackelen.

Een oud wijf probeerde m'n trui te pakken.

Ik zag Marko verderop.

Voor minstens honderdduizend spullen in de zak.

Toen: een vette klojo stapte vlak voor me.

Als een betonmuur. Als een nijlpaard midden in winkelcentrum Hallunda. Als een megavorhamer midden in m'n borst.

Die kankerbewakers speelden het hard.

Ik: vocht als een beest, fightte als Rickson Gracie.

Wat deed het er toe? Pepperspray. Gummi-knuppels. Vier tegen een. Brand, Babylon.

Ik vrat peuken en kauwgom.

Ik bloedde uit m'n neus.

Ze spanden de boeien zo dat m'n handen zo blauw aanliepen als borden bij het zebrapad.

Ze zetten knieën in m'n rug.

Ik legde mijn hoofd neer.

Mijn hart bonkte in m'n kop.

De koelte tegen m'n wang.

Dacht: politieel, misschien huis van bewaring.

Zeker het tehuis.

God, wat heerlijk.

Nu krijg ik een beetje rust.

Terug naar huis.

Het thrillertalent van de Börjlinds

It runs in the family... niet alleen Rolf en Cilla Börjlind kunnen geweldig schrijven. Hun dochter Molly beschikt overduidelijk over hetzelfde thrillertalent als haar ouders. Samen met haar vader schreef ze een intense psychologische thriller over de duistere geschiedenis van een familie. Nét zo spannend en onweerstaanbaar als de boeken van Cilla & Rolf.

In *De duisternis tussen ons* verrast de 25-jarige Emmie haar ouders tijdens een winderige week in oktober in hun huis in de archipel van Stockholm. Ze wil weten wat er echt gebeurde met haar broertje Robin, die verdween toen ze nog klein waren. Hij zou zijn verdronken, maar zijn lichaam werd nooit gevonden. Ze mist hem nog steeds verschrikkelijk. Om verder te kunnen met haar leven, heeft ze duidelijkheid nodig, maar haar ouders willen haar vragen niet beantwoorden. Haar moeder reageert kil, haar ouders maken ruzie en het eens zo prachtige huis is in verval geraakt.

De dichtstbijzijnde buurman is een bejaarde kunstenaar, die in een oude vuurtoren woont. Tijdens een bezoek aan zijn studio ziet Emmie een aquarel van twee spelende kinderen. Tot haar ontsteltenis ziet ze dat het een portret is van Robin en haarzelf, uit de zomer dat haar broertje verdween...

**De duisternis
tussen ons
verschijnt op
4 mei 2021**

De duisternis tussen ons

Rolf & Molly Börjind

Ik laat een zilverkleurige Volvo en een paar andere auto's waarvan ik het merk niet ken passeren en ga vervolgens van de veerboot af. Ik heb een beetje viezigheid van het hek op mijn lichte spijkerbroek gekregen. Dat is niet goed, want daar word ik straks op gewezen. Ik heb het altijd heerlijk gevonden om op blote voeten te lopen en buk me om mijn schoenen en sokken uit te trekken. Hoewel het oktober is, is het nog steeds vrij warm, maar toch huiver ik als mijn blote voeten het harde beton van de kade raken. Ik kom overeind en blijf een paar seconden roerloos staan om moed te verzamelen en mijn ademhaling te kalmeren. De weg vanaf de veerboot begint met een lange, steile helling die is omzoomd met lage, oeroude eikenbomen. Na een paar meter besef ik dat ik de man met de fiets niet aan land heb zien gaan. Ik draai me om en zie de veerboot wegvaren. Het dek is leeg.

Het eiland Mytten ligt in het midden van de Stockholmse scherenkust. Er loopt een geasfalteerde weg van de aanlegplaats van de veerboot door een groot bos naar de andere kant van het eiland. De weg eindigt bij Marsviken, waar de woningen van de vaste bewoners staan. Vroeger hielden ze zich bezig met vissen en het kweken van aardbeien. Ik weet niet wat de bewoners tegenwoordig doen, als ze er tenminste nog zijn.

In het bos is een groot moeras en midden op het eiland staat een berg. Die noemden we de

uitkijkberg toen we klein waren. Verder zijn er een paar kleine grindwegen en -paden, en daarnaast rotsen en droge, schrale velden. Daar kronkelen veel dikke adders met een zigzagpatroon op de huid, in elk geval was dat vroeger zo.

Ik sla af van het asfalt naar een aanzienlijk smallere weg met aan beide kanten een heleboel bruine, modderige bladeren. De harde aarde is losgewoeld door de regen waardoor er modder is ontstaan die tussen mijn tenen omhoog wordt geperst. Bij elke stap die ik zet hoor ik een kletsend geluid. Een grijze regenworm is uit de grond gekropen en kronkelt als een smalle darm door de modder. Ik verzamelde regenwormen en stopte ze in grote glazen potten met aarde. Mijn broer wilde de regenwormen gebruiken om te vissen, maar dat mocht niet.

De wandeling naar het huis lijkt langer dan ik me herinner. Misschien loop ik langzamer, niet meer met de haastige, enthousiaste voetstappen uit mijn jeugd. Toen was ik meestal blij om hiernaartoe te gaan. Deze keer is het anders.

Even later nader ik het bos. Hoewel de zon schijnt is het donker tussen de bomen die dicht bij elkaar staan en zich tot ver boven de grond uitstrekken; er dringt niet veel licht tot het mos en de stenen door. Het ziet er niet bijzonder uitnodigend uit.

Ik blijf in de modder staan als ik een beweging

zie. Een jonge vos sluipt tussen twee bomen door. Vroeger waren er veel vossen op het eiland, tot ze schurft kregen en hun vacht verdween. De jachtopziener kwam naar het eiland en schoot ze dood. Deze vos heeft een volle, mooie, rode vacht. Het puntje van zijn staart is wit. Hij staat volkomen stil en observeert me. Vreemd. Vossen verdwijnen als ze mensen zien. We kijken een paar seconden naar elkaar voordat ik verder loop, maar na een paar meter draai ik me om. De vos staat er nog steeds en volgt me met zijn ogen.

Achter de volgende bocht zie ik de haag. Die is lang en sprietig en loopt langs de volledige perceelgrens. Ik blijf staan, kijk naar het huis en frons mijn wenkbrauwen. De oude villa ziet er heel vervallen uit. In mijn herinnering is hij veel lichter, fleuriger. De raamkozijnen zijn minder geel dan ze vanaf de veerboot leken. De verf is bijna verbleekt. De witgeschilderde gevel bladdert af en het hout eronder is donker geworden. Een afvoerpijp hangt los en delen van het mooie houtsnijwerk rond de veranda zijn kapot. Maar dat is waarschijnlijk wat er gebeurt als een woning niet wordt onderhouden.

We waren hier elk jaar de hele zomer, tot ik zeven was. De herfst waarin ik naar de vierde klas zou gaan, vertelde mijn moeder dat ze het huis hadden verhuurd. We zouden er niet meer naartoe gaan. Het was blijkbaar te veel werk om het te onderhouden. Dat was in elk geval wat ze zeiden. In plaats daarvan begonnen we de zomers thuis in Täby door te brengen. We voetbalden op straat en gingen naar de speeltuin om te schommelen. Mijn moeder vond het positief dat we contact met de andere

kinderen in de buurt kregen. Sindsdien heb ik nooit meer een voet op het eiland gezet.

Dat is nu achttien jaar geleden.

Vier jaar geleden begonnen ze hier weer naartoe te gaan.

Het perceel is groot en deels overwoekerd. Er staan dennen en sparren, een paar loofbomen en veel jonge bomen en struiken. Op sommige plekken liggen dappere pogingen van bij elkaar geharkte stapels bladeren. Tussen twee van die stapels zie ik de waterput. Mijn vader zei altijd dat ik niet op het putdeksel mocht staan. Dat was vermolmd en ik kon in de put vallen, recht in de duisternis. Naast de veranda verheft zich een brede, statige spar. Onder die grote boom had ik mijn dierenbegraafplaats. Het begon met een bosmuis die we bij de waterput hadden gevonden, waarna er steeds meer dieren bij kwamen.

Op dat moment zie ik hem, in de zon bij de gereedschapsschuur. Hij is warm gekleed in een dik, donkerblauw jack en hoge, zwarte rubberlaarzen. In zijn hand heeft hij een lange bijl. Hij heft hem boven zijn schouder en hakt ermee in een houtblok.

Papa.

Hij is oud geworden. Zijn bruine krullende haar is dunner. Het slanke lichaam is enigszins krom. Ik vraag me af of hij me heeft gemist en loop naar het vermolmde hek, dat een beetje scheef hangt. Als ik het openduw piept het. Ik word bang dat het helemaal zal vallen. Vroeger hield ik mezelf in evenwicht op dit hek. Papa tilde me op zodat ik de zee zou kunnen zien. 'Emmie?' Hij heeft me gezien. Zijn gezicht licht op terwijl hij een snelle blik op het huis werpt. Ik vermoed waarom dat is. Hij gebaart

naar me dat ik de tuin in moet komen.

Nu is er geen weg terug. Voor geen van beiden. ‘Hallo,’ zeg ik en ik glimlach snel voordat ik het hek passeer.

Mijn vader loopt met uitgestrekte armen en enigszins slingerend naar me toe. Als hij dichterbij is laat hij zijn armen zakken en streelt voorzichtig mijn wang. Zijn hand is ruw. Twee felblauwe ogen kijken in de mijne. De borstelige wenkbrauwen staan alle kanten op. Ooit stelde mijn moeder voor dat hij ze zou verzorgen. ‘Dat zou mijn persoonlijkheid aantasten,’ antwoordde hij. De wenkbrauwen bleven. ‘Wat een verrassing,’ zegt mijn vader. ‘Welkom.’ ‘Dank je wel,’ antwoord ik en ik kijk naar het huis.

Een gordijn fladdert achter een van de ramen op de bovenverdieping. Ik verstijf en houd mijn adem in. De contouren van een vrouw zijn zichtbaar, half verborgen achter de gordijnen. Ze heeft lang donker haar en een scherp profiel. Als het gordijn opnieuw beweegt zie ik dat ze in het wit is gekleed. Ze staat stil en kijkt naar me. Het is de vrouw op zolder niet. Het is Veronica, mijn moeder. Voordat ik mijn adem kan laten ontsnappen verdwijnt ze.

Maar ze heeft me gezien.

Er klinken snelle voetstappen en plotseling word ik omhelsd. De lucht van tienerzweet dringt in mijn neusgaten. Wat is mijn broertje lang geworden.

Hij laat me los. ‘Hallo Emmie,’ zegt hij. ‘Hallo Oliver.’

Hij ziet er slungelig uit. Het donkerblonde haar zit in een middenscheiding en een lange pony verbergt een groot deel van zijn voorhoofd. Boven zijn mond zit een beetje dons.

Hoewel ik merk dat hij probeert het te verbergen zie ik een beugel onder zijn bovenlip.

‘Shit, wat ben je lang geworden,’ zeg ik om de aandacht van de beugel af te halen.

Hij rekt zich uit. Het haar glijdt een stukje van zijn voorhoofd, waardoor er een paar puistjes zichtbaar worden.

‘Jij lijkt ook een paar centimeter gegroeid te zijn,’ zegt mijn vader. Hij legt een hand op mijn schouder.

Ik snuif. Gelukkig komt het naar buiten als een verstikte lach.

‘Oliver.’ De scherpe stem is afkomstig uit de woning. Veronica loopt de tuin in. Ze heeft een paar lichtgele ballerina’s aan haar voeten en draagt een dunne, witte jurk. Dat is heel typerend voor haar. Ze kleedt zich niet volgens de jaargetijden of het klimaat of de omstandigheden, maar voor de spiegel. Ze laat zich niet beïnvloeden doordat het herfst is en ze op het platteland is. De buitenkant is belangrijk en ze zou krankzinnig worden als ze ook maar een klein vlekje op haar jurk kreeg.

Bloed bijvoorbeeld.

**Rolf & Molly
Börj Lind**
**DE DUISTERNIS
TUSSEN ONS**

Paperback €20,99

E-book €13,99

Luisterboek €15,99

FOTO: NATALIA / UNSPLASH

*Zweeds gezegde:
Slecht weer
bestaat niet,
alleen slechte
kleding*

Relax Doe een paar wollen sokken en je huispak aan. Heel hyggelig!

Het dagelijkse ritueel van fika: Een veelgehoorde grap is dat de drie belangrijkste woorden die iedere nieuwe inwoner van Zweden in het begin leert, de woorden *hej* (hallo), *tack* (bedankt) en *fika* (uitgesproken als 'fie-kah') zijn. Fika wordt vaak vertaald als een rustmoment of een pauze met vrienden, dierbaren en collega's onder het genot van kopjes koffie en gebak. Het is heel gebruikelijk om tot wel drie keer per dag pauze te nemen voor fika. Deelnemen aan fika is een daad van herijking, zodat we verder kunnen gaan met het verwerken van de dag vanuit een positie van balans en harmonie.

TIJD VOOR FIKA!

Al jaren behoren de Scandinavische landen tot de gelukkigste op aarde. *Lagom* uit Zweden en *hygge* uit Denemarken helpen je om kleine, eenvoudige veranderingen in je leven door te voeren zodat je je kunt richten op dat wat er echt toe doet, zoals quality-time doorbrengen met vrienden en familie, en genieten van de goede dingen in het leven.

Geniet In het nu zijn: *hygge* en *lagom* zijn beide sterk gericht op in het nu zijn; dat je op het moment zelf kunt genieten van de ervaring.

FOTO: MATPRAT.NO

Cuisine De belangrijkste ingrediënten van de Noorse keuken zijn eersteklas granen en groenten van eigen bodem, lam en gerookt vlees, wilde bessen en – niet te vergeten – de alom geroemde vis, schaal- en schelpdieren.

HYGGE MEIK WIKING

Gebonden boek € 20,99

Hygge

Het woord 'hygge' verscheen voor het eerst in geschreven Deens aan het begin van de negentiende eeuw, maar oorspronkelijk is het een Noors woord. Tussen 1397 en 1814 waren Denemarken en Noorwegen een koninkrijk. Denen en Noren verstaan elkaar vandaag de dag nog steeds. Het oorspronkelijke, Noorse woord betekent 'welzijn'.

De huidige betekenis is lastiger te beschrijven. Hygge is al van alles genoemd, van 'de kunst van het creëren van intimiteit', 'behaaglijkheid van de ziel' en 'de afwezigheid van ergernis', tot 'genieten van de aanwezigheid van kalmerende dingen', 'knus kameraadschap' en 'warme chocolademelk bij kaarslicht'. Hygge draait veel meer om een bepaalde sfeer en ervaring dan om spullen. Het draait om het samenzijn met de mensen van wie

we houden. Een gevoel van thuis. Het gevoel dat we veilig zijn en ons kunnen ontspannen, afgeschermd van de buitenwereld. Waar we een gesprek kunnen hebben over de kleine of grote dingen des levens – of in comfortabele stilte bij elkaar zitten – of gewoon in ons eentje genieten van een kop thee.

HYGGE-TIP: HOE JE HERINNERINGEN MAAKT

Het is algemeen bekend dat het maakproces het leukste deel van de herinnering is. Begin daarom nieuwe tradities met vrienden of familie. Dat kan bijvoorbeeld zijn: een spelletjesavond op elke eerste vrijdag van de maand, of de langste dag van het jaar aan zee vieren, of wat dan ook waarmee je een groep hechter kunt maken en wat jullie jaar na jaar dichter bij elkaar zal brengen.

LAGOM

LOLA ÅKERSTRÖM

Gebonden boek, € 15,99

*Lagom betekent
Niet te veel,
niet te weinig,
gewoon goed*

Snoepen

De Noren houden erg van snoep! Omdat de Noorse regering een suikertaks heeft ingevoerd, rijden veel Noren regelmatig naar hun buurland. Vlak over de grens in Charlottenberg, op het platteland van West-Zweden, vind je een van de grootste snoepwinkels ter wereld. Maar liefst 3500 m² snoep!

Falurood

(Zweeds: faluröd) is de kleur verf die heel vaak op huizen in Zweden te vinden is. De naam komt van de typische kleur in de kopermijnen bij de Zweedse stad Falun. De kleur wordt bijzonder veel gebruikt in Zweden alsook in Finland en Noorwegen. In Noorwegen is het rood iets feller, in Finland iets meer oranje. Het Finse woord voor deze verf is *Punamulta* (rode modder) of *Punamaali* (rode verf).

HET GROOTSTE PLATFORM VOOR THRILLERS

RECENSIES | INTERVIEWS | COLUMNS | WINACTIES | NIEUWS | FANTASY

WWW.THRILLZONE.NL

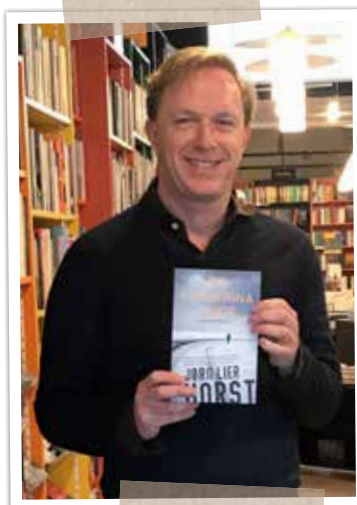
Wees voorzichtig met wat je leest, het kan je je leven kosten

De vrouw van bestsellerauteur Roger Koponen wordt dood aangetroffen in een prachtige zwarte avondjurk, zittend aan het hoofd van een lege eettafel. Haar gezicht is bevroren in een afgrijselijke glimlach. Rechercheur Jessica Niemi onderzoekt de zaak en al gauw blijkt dat Maria Koponen niet het enige slachtoffer is. Het lijkt erop dat de dader de moorden exact kopieert uit de thrillertrilogie van Koponen.

De trouwe lezer is een adem-benemende pageturner die me een slapeloze nacht heeft bezorgd. Ingenieur, rijk, emotioneel geladen, met niet-aflatende spanning en tjokvol verrassende wendingen. Een boek dat ik simpelweg niet kon wegleggen. Met geweldige personages, een omineuze Finse setting en een smeugige verhaallijn in Venetië die de kers op de taart vormde.

De trouwe lezer
verschijnt op
9 maart 2021.

Vincent Elzinga – Kennemer
Boekhandel, Haarlem

De Katharinacode van Jørn Lier Horst

De afgelopen jaren heb ik aardig wat Scandinavische thrillers gelezen, maar *De Katharinacode* steekt er wat mij betreft met kop en schouders boven uit. De kracht zit 'm in de gelaagdheid van de karakters en de plot. De Noor Jørn Lier Horst kan – omdat deze serie cold cases behandelt – rustig de tijd nemen om de situatie en hoofdpersonen te schetsen en evenzo makkelijk heen en weer springen in de tijd. Dat maakt *De Katharinacode* tot een meeslepende thriller die je tot het einde toe in spanning houdt. Het is mijn favoriet van 2020 en ik kijk ongeduldig uit naar de volgende drie delen!

'De Katharinacode is een meeslepende thriller die je tot het einde toe in spanning houdt.'

Anne de Jager – Boekhandel
de Vries, Zierikzee

Nulpunt van Jørn Lier Horst en Thomas Enger

Nulpunt is de eerste thriller van dit duo, Jørn Lier Horst en Thomas Enger. Met een sterk onderwerp en vlijmscherpe dialogen. Hoofdpersonages goed uitgewerkt. Je merkt dat er veel vakwerk aan te pas komt, en dat is niet verwonderlijk: de schrijvers zijn elkaars tegenpolen, maar kunnen uitstekend samen schrijven. Thomas weet als geen ander hoe je omgaat met wapens en Jørn is politieonderzoeker geweest, dus hij heeft ervaring als deskundige op dat gebied. Ze vullen elkaar enorm goed aan en hun debuut is zeer realistisch. Ik ben dan ook reuzebenieuwd naar het volgende boek, *Rookgordijn*, dat net is verschenen!

Katrine Engberg

is schrijfster, danseres,
choreografe en filmregisseuse

*'Sommige lasten worden
niet gemakkelijker te
dragen alleen omdat je
ze deelt.'*

De Deense thrillerauteur Katrine Engberg was in Denemarken al bekend als danser en choreograaf toen ze in 2016 haar schrijfdebuut maakte. Inmiddels heeft ze groot succes met haar boeken en sinds 2017 schrijft ze fulltime. Haar thrillers over Jeppe Kørner en Anette Werner belanden steevast in de top 3 van de Deense bestsellerlijst en ook internationaal is haar ster rijzende. Ze woont in Kopenhagen, de stad die haar keer op keer inspiratie biedt.

In het korte verhaal *De vrouw met de zware koffer* → maken we kennis met Anna Nielsen, een vrouw die opgroeide in Denemarken, maar later emigreerde naar Zwitserland. Nu is ze voor het eerst in vele jaren terug in haar geboortestad Kopenhagen, een zware koffer met zich meezeulend. Ze heeft een kleine flat gehuurd in het oude centrum. Haar huisbaas vindt haar aantrekkelijk en probeert haar te versieren. Maar Anna is niet geïnteresseerd. Zij is teruggekomen met een reden. En die reden is wraak...

De vrouw met de zware koffer

Katrine Engberg

Anna zette de koffer op de vloer van de zonnige hal en ademde in. De geuren, de geluiden en de sfeer van het appartement waren precies zoals ze had verwacht. Vol warm hout en wollen kleden, veilig als de omhelzing van een oude vriendin. De gedachte bezorgde haar een brok in haar keel, maar ze was altijd al gevoelig geweest en goed in het opvangen van de stemmingen van andere mensen. Het was alsof de volumeknop van haar zintuigen volledig openstond zodat alle indrukken uitermate intens waren. Meestal was dat fantastisch, zoals wanneer de seringen in mei in bloei stonden of als ze naar de opera ging en de muziek haar overweldigde. Andere keren was het ondraaglijk.

Ze deed haar ogen dicht en luisterde naar de geluiden van het appartement, dat ze thuis had gereserveerd en dat nu al vertrouwd voelde. Het lag in een van de oude appartementencomplexen in de binnenstad, met een geel gepleisterde gevel, voorzetramen en zichtbare hanenbalken. Het gebouw in de smalle straat had al vele jaren geluiden geproduceerd. De trappen kraakten, de ramen rammelden licht als er een auto langsreed, de stemmen op straat stroomden via de afvoerpijpen naar boven en verdwenen als treinen die in de nacht passeerden en alleen reiskoorts op de rails achterlieten.

Kopenhagen, eindelijk!

‘Is alles in orde?’ De verhuurder schoof zijdelings langs haar en liep de hal in.

Anna glimlachte. ‘Sorry, ik sta natuurlijk in de weg. Ik ben gewoon blij om hier te zijn. Bedankt.’

‘Je hoeft me niet te bedanken. Tot nu toe heb ik je alleen maar binnengelaten.’ Hij wierp een discrete blik op de grote, zwarte koffer op de vloer. ‘Ik heb je koffer niet eens voor je mogen dragen. Die ziet er zwaar uit.’

Hij glimlachte maar zag er enigszins gekwetst uit, alsof het een belediging voor zijn gastvrijheid was dat ze haar eigen koffer droeg. Of voor zijn mannelijkheid. Zijn ogen waren bruin en intelligent, het haar donker met grijze slapen, de glimlach verzoenend. Ze kende zijn type. Mannen die het gewend zijn hun zin te krijgen zien er altijd op een bepaalde manier uit. Er ligt een onschuldige sluwheid in hun ogen die nooit verdwijnt, ongeacht hoe oud ze worden.

Ze stak haar hand uit. ‘Mag ik de sleutel?’

Hij knipoogde opgewekt en sloot zijn hand rond de sleutelbos. ‘Ik zal je een rondleiding geven en daarna laat ik je met rust.’

Hij keek nog een keer naar de koffer, waarna hij zich omdraaide en het appartement in liep. Anna registreerde met een steek in haar middenrif hoe krachtig zijn armen en handen waren. Vervolgens liep ze achter hem aan.

De kamer had een laag plafond, maar oogde ondanks de duidelijke slijtagesporen uitnodigend. Overal op de witte muren zaten haarscheurtjes als zwarte bliksemschichten en de geschuurde houten vloerplanken glansden mat. De inrichting was eclectisch, met kleurrijke posters, houten speelgoed en bolle glazen vazen. De verbleekte kanten gordijnen aan roeden voor de ramen onderstreepten dat het een tijd geleden was dat het appartement opgeknap was.

De man spreidde zijn armen. ‘Kom binnen. Ik hoop dat het aan je verwachtingen voldoet.’ Anna liep naar een boekenkast bij de muur en bekeek de boeken. Ze zag een in leer gebonden exemplaar van *Alice in Wonderland* en streek met haar vinger over de rug. Ze voelde een instinctieve verwantschap met de eigenaar van het lievelingsboek uit haar jeugd en vermoedde dat het de man tegenover haar niet was. ‘Woont hier iemand?’

‘Niet meer. Ik verhuur het appartement het hele jaar. Zoveel ruimte heb je niet nodig als je single bent.’ Hij leunde tegen een vensterbank en keek naar haar met een blik die hij zelf beslist als intens beschouwde. ‘Waar kom je vandaan?’

‘Ik ben geboren en getogen in Kopenhagen, maar ik ben jaren geleden verhuisd.’ Ze haalde haar vinger met een glimlach van het boek. ‘En je weet zeker dat je alleen dit weekend blijft?’ Hij keek alsof hij hoopte dat ze langer zou blijven.

Ze haalde haar schouders verontschuldigend op. ‘Meer tijd heb ik deze keer helaas niet. Zo is het tegenwoordig nu eenmaal. We hebben het allemaal zo druk.’

Hij trok zijn wenkbrauwen op. ‘Absoluut! Wat voor werk doe je?’

Anna aarzelde. De man had zich met de gebruikelijke Deense terughoudendheid niet eens voorgesteld en nu wilde hij weten wat ze deed. ‘Ik ben bioloog en doe primair onderzoek in de cellulaire biochemie met als specialisatie de moleculaire analyse van complexe cellulaire processen.’

‘Dat klinkt interessant.’ Hij leek te zoeken naar een vraag die hij kon stellen, maar wist blijkbaar niets te bedenken.

Anna kreeg medelijden met hem. ‘Momenteel werk ik aan een project waarbij ik amfibieën onderzoek. Ik ben net terug van een langer verblijf in Brazilië.’

Hij glimlachte opgelucht. ‘Brazilië! Copacabana, rum en de samba. Daar heb ik altijd graag naartoe gewild,’ zei hij enthousiast.

Anna trok haar jas uit en keek naar de deur in de hoop dat hij de subtiele hint zou begrijpen. Dat was niet zo.

‘Ik kan aan je accent horen dat je in het buitenland gewoond hebt...?’ Hij formuleerde het als een vraag, maar ze glimlachte zonder antwoord te geven. Hoewel hij lang en knap was, wilde ze op dit moment niet langer met hem praten. Bovendien moest ze plassen.

‘Wat brengt je naar Kopenhagen?’

‘Ik ga bij een oude vriendin op bezoek.’

‘Gezellig, gezellig. Je bent waarschijnlijk niet vergeten wat gezelligheid is?’ Hij liet de sleutels aan zijn wijsvinger bungelen. ‘Maar Kopenhagen is niet alleen gezellig. Pas geleden is er in het appartement hiernaast een moord gepleegd.’ Hij sperde zijn ogen open en glimlachte naar haar. ‘Een jonge vrouw is doodgestoken

met een mes. Een afschuwelijke gebeurtenis.' Hij keek met een plagerige glans in zijn ogen naar haar.

Anna kreeg het gevoel dat hij ervan genoot om het verhaal aan zijn wisselende huurders te vertellen.

Hij knikte naar de kleine keuken. 'Over gezelligheid gesproken. Ik zal je laten zien hoe het koffiezetapparaat werkt. We kunnen je verblijf in de stad vieren met een lekkere kop koffie.' Ze had geen behoefte aan koffie maar aan een douche, waarna ze aan haar plannen voor vandaag zou beginnen.

'Hoe heet je trouwens?' Hoewel het duidelijk was dat hij met haar flirtte, had hij zich nog steeds niet voorgesteld.

'Ik heet Per. Per Zerlang.' Hij schudde haar uitgestoken hand.

'Anna Nielsen.'

'Tja, Deenser wordt het niet.'

Anna verborg een zucht achter een beleefde glimlach. 'Het spijt me, maar ik ben doodmoe van de reis. Kunnen we op een ander moment koffiedrinken?'

Ze liet zijn hand los en draaide haar handpalm naar boven.

Na een kleine aarzeling legde hij de sleutels erin. 'Zal ik je in elk geval laten zien hoe het fornuis en de wasmachine werken?'

'Ik weet zeker dat ik daar wel uitkom en anders kan ik jou om hulp vragen.'

'Tja... dan...' Per sloeg op zijn dijbenen, maakte zich los van de vensterbank en keek met een teleurgestelde blik naar haar. Hij liep een paar stappen naar de deur en bleef vervolgens staan. 'Als je vanavond zin hebt in een zelfgemaakte maaltijd, dan weet je waar ik woon.' Hij wees

naar het plafond en doelde op het appartement erboven. 'Ik kan vrij goed koken, al zeg ik het zelf. Als je daar zin in hebt, mag je tegen etens-tijd langskomen.' De glans in zijn ogen was terug.

'Bedankt, dat is heel vriendelijk van je.'

Hij was knap. Anna sloeg haar ogen neer en hoorde hem even later door de hal slenteren, waarna de voordeur dichtsloeg. Pas toen de stilte haar omringde ontdekte ze dat de sleutels rode plekken in haar hand hadden achtergelaten.

Ze sleepte de zware koffer de slaapkamer in, opende hem en begon met geroutineerde bewegingen langzaam uit te pakken. Hoeveel reizen had ze het afgelopen jaar gemaakt? Ze wist het niet precies meer. Ontworteld, getrouwd met haar werk, te eigengereid voor een huwelijk: alle predicaat die verschillende mannen haar hadden toegedicht, klopten. Met uitzondering van dat ze niet kon liefhebben. Ze was juist naar Kopenhagen gekomen vanwege liefde.

Ze legde een nieuw setje kleding klaar dat geschikt was voor een wandeling in de voorjaarszon en nam een heerlijke douche.

Nu was ze eindelijk hier. Beter laat dan nooit, werd er altijd gezegd, maar dat klopte in dit geval niet. Ze was te laat. Haar maag draaide zich om en een laagje zweet verspreidde zich over haar nek. De gedachte aan wat er was gebeurd voordat ze hier was gearriveerd, vervulde haar met afgrijzen.

Nadat ze een schoon T-shirt, een spijkerbroek en sportschoenen had aangetrokken, was ze klaar voor de stad. Ze trok haar jas aan, stopte haar portemonnee en sleutels in een handtas,

pakte de stadsplattegrond die ze in het Centraal Station had gekocht en liep de scheve treden af naar het door de zon beschenen asfalt van de stad. Ze bleef even voor de portiekdeur staan en genoot van de krioelende menigte. Mensen slenterden over de weg en gingen met tegenzin opzij voor de paar auto's die verdwaald waren in dit middeleeuwse deel van de stad. Ze droegen winkeltassen, hadden driehoekige wafels met ijs in hun hand en zagen er zorgeloos uit.

Ze ontweek ternauwernood een langsstormende fietser die haar bijna aanreed en keek om zich heen voordat ze overstak. Misschien lijkt ik ook op iemand die zich vermaakt en vrij is? Iemand die eindelijk thuisgekomen is?

Anna hield de kaart in haar hand, oriënteerde zich op het vergeten landschap van verweerde gevels, kerken van rode bakstenen en groene pleinen. Achter elke straathoek wachtte herkenning, maar dan met het gevoel alsof ze voor de eerste keer in twintig jaar een kelderkamer opende en ontdekte dat alle vertrouwde meubels waren bedekt met stof.

Ze passeerde de Rundetårn en keek met half dichtgeknepen ogen naar het observatorium en het gouden getal erboven dat het bouwjaar verkondigde: 1642. Er was een bepaalde veiligheid op plekken waar de geschiedenis zo goed bewaard en aanwezig was. Je werd verpakt in zachte kussens en het geloof dat alles goed zou komen. Het was alsof de onsterfelijkheid van de gebouwen oversloeg op de bewoners.

De exclusieve winkelstraat Købmagergade leidde haar naar de drukte rond station Nørreport en de herinneringen aan de treinritten naar zomerse stranden uit haar jeugd. Hier

stapten ze altijd op de trein, beladen met handdoeken en volle picknickmanden waaraan ze hun blote benen tot bloedens toe schaafden, waarna ze ongeduldig op de prikkende pluche stoelen zaten tot ze de witte noordkust met zijn grijsblauwe zee hadden bereikt. Ze lagen naast elkaar tussen de zandhaver en praatten over jongens en de toekomst terwijl de wolken langsgleden.

Er waren geen wolken boven de Dronning Louises Bro, de brug over het troebele water dat de inwoners van de stad de Søerne noemden, en die het centrum met Nørrebro verbond. Als ze haar ogen tot spleetjes kneep en uitkeek over de kunstmatige meren, was ze meteen terug bij de rivier de Limmat. Niet dat ze er op dit moment behoefte aan had om thuis in Zürich te zijn, integendeel. Het zolderappartement waar ze naartoe was verhuisd toen Johan en zij drie jaar geleden definitief uit elkaar waren gegaan, wachtte op haar met zijn schuine muren en zachte licht. Met een lege koelkast en stervende kamerplanten. Dat moest echter nog even wachten. Ze was precies op de plek waar ze moest zijn.

Een bakfiets met geluidsinstallatie reed langs en vulde de tere voorjaarslucht met een onverwacht tropisch ritme. Anna keek naar de breed glimlachende fietser. *No woman, no cry.*

Er klonk gekrijs. Ze schrok en het duurde even voordat ze beseftte dat het geluid afkomstig was van een meeuw die boven de brug vloog. Haar hart bonkte zo hard dat haar borstkas er pijn van deed. Ze was weer begonnen met dromen. Een brandende sigaret in een asbak, rook die naar het plafond kringelde en de kamer vulde. De gedaante van een man, geschetst door

een vrouw. Een sigaret die op de huid werd uitgedrukt, zodat er kleine ronde littekens op de tengere rug van de vrouw achterbleven. Als straatverlichting aan kabels boven de rijweg. Ze liep de Nørrebrogade in, die ver verwijderd was van de gebruikelijke toeristenroutes langs de Kleine Zeemeermin en het koninklijk paleis Amalienborg. In de oude arbeiderswijk hingen kleurige plastic naambordjes met Arabische teksten in de winketalages en de mensenmenigte was hier gevarieerder dan in de binnenstad.

Anna keek naar de groentestallen en geparkeerde fietsen, naar Somalische vrouwen in kleurige *guntiino's* met hidjabs en ongeduldige passagiers bij de bushaltes.

Haar voeten werden warm in de schoenen en haar maag rommelde, maar ze liep onverstoord verder. In een kleurige kleine kiosk kocht ze een fles water en wat pikzwarte drop waarvan ze de naam dacht te herkennen. Ze gaf de kioskverkoper een voor haar onbekend bankbiljet met een brug erop en zag hem vloekend in de kassa naar wisselgeld zoeken.

De drop smaakte heel anders dan in haar herinnering. Ze gooide de rest in de dichtstbijzijnde vuilnisbak en liep met een brandende tong verder door de drukke winkelstraat.

Even later was ze op de hoek van de Elmegade en de Nørrebrogade. De hoek van Vibeke en haar. Die was onherkenbaar met nieuwe kleuren op de gevels en winkels op straatniveau, maar stond in haar geheugen gegrift als een tatoeage die verbleekt maar nooit verdwijnt. De straat van haar jeugd.

Hier waren ze samen opgegroeid; Anna in het appartement op de vierde verdieping rechts,

Vibeke op de tweede verdieping links. Hartsvriendinnen, alleen gescheiden door een jaar en twee etages.

Anna keek glimlachend naar het gebouw en voelde dat ze weer een brok in haar keel kreeg. Alles kwam terug: gele bussen, straatlantaarns, krijt op het asfalt, de smaak van karnemelk met opgeklopte eieren en suiker, met een zaklamp onder Vibekes dekbed lezen hoewel dat niet mocht, de dwerghamster die tijdens het spelen was platgedrukt achter het bed en die ze in het Fælledpark hadden begraven. Ze hadden klassenfeesten en verliefdheden gedeeld, tot Anna's ouders hadden verteld dat haar vader werd gepromoveerd en dat ze naar Zwitserland gingen verhuizen.

Het krijt op het asfalt was allang weggespoeld, maar de vriendschap was gebleven. Ze telefoonerden met elkaar, schreven elkaar, gingen samen op reis. Af en toe waren er lange perioden zonder contact, maar sommige vriendschappen hebben het eeuwige leven, of je elkaar nu wel of niet ziet.

Een vrouw met een tweelingkinderwagen kuchte geïrriteerd en Anna stapte opzij op de smalle stoep. Ze keek op de kaart en zag dat ze nog maar honderd meter door de Nørrebrogade naar begraafplaats Assistens hoefde te lopen. Die kon ze zich goed herinneren.

Een paar minuten later verscheen er een lange geel gepleisterde muur aan haar linkerhand, waarachter grote boomkruinen uitstaken.

Anna stak de weg over en liep langs de muur tot ze bij een hek kwam. Ze bleef staan, ademde een keer vol ontzag in en ging naar binnen. Assistens was het Kopenhaagse antwoord op Père-Lachaise, de definitieve rustplaats voor

bekende overleden Denen en een recreatiegebied voor onbekende levende Denen. Hier hadden ze als kinderen verstoppertje gespeeld. De begraafplaats was donkergroen en stond vol graven, maar straalde toch warmte en vriendelijkheid uit. Een jong stel zat op een bank. De man had zijn hoofd op de schoot van de vrouw gelegd; zij streelde hem liefdevol. Anna glimlachte naar hen terwijl ze passeerde. Vrede en harmonie. Er wordt gezegd dat de Denen het gelukkigste volk ter wereld zijn. Ze liep langs graven en standbeelden, sloeg af naar de laan met hoge zuilpopulieren die de begraafplaats in tweeën deelde, ging op een donkergroene bank zitten en keerde haar gezicht naar de zon. Ze had even tijd nodig om zich te vermennen, wilde alleen zitten en het licht en het lawaai voelen.

Ze dronk wat water en morste een beetje op zichzelf. Het had haar jaren gekost om hier-naartoe te komen en nu zeurde de verwachting onrustig in haar solar plexus.

Op een kaart met de graven zag ze waar ze naartoe moest. Weg van de grote mausolea naar het nieuwere gedeelte van de begraafplaats, waar onlangs gestorven Kopenhagenaars onder bescheiden grafstenen rustten. Grind, klimop, grijze en groene grafstenen. Daar lag ze.

Vibeke.

GEMIST EN GELIEFD, stond er op de steen. Dat klopte.

Anna verwijderde een paar verdwaalde bladeren die door de regen aan het graniet vastgeplakt zaten, ging op het grind zitten en kruiste haar benen terwijl haar ogen vochtig werden. Ze begon zachtjes in gebroken Deens, haar

moedertaal, te praten.

‘Ik ben er. Het spijt me dat ik geen tijd voor je vrijgemaakt heb, ook al wist ik hoe slecht het met je ging. Had ik iets kunnen doen? Je tegen kunnen houden voordat het te laat was? Voor dat je er een eind aan maakte?’

Anna keek naar de aarde voor haar voeten.

Een zwakke bries voerde de geur van gras en sparren, benzine en fastfood met zich mee. Het verkeer in de Nørrebrogade dreunde, als een herinnering aan het feit dat het leven verderging, ook al was het hier tot stilstand gekomen. De minuten verstreken, tot de tijd een dwarsdoorsnede werd die ze op zijn kant kon zetten, waardoor verleden en heden één werden.

Vibeke glimlachte zenuwachtig naar haar.

Anna glimlachte terug.

Degenen die we liefhebben sterven niet.

Op de Jagtvej hield ze een taxi aan, stapte in, gaf de chauffeur het adres door en leunde met haar hoofd tegen het zijraam. Ze deed haar ogen dicht om het uitzicht, waarvan ze daarnet geen genoeg had kunnen krijgen, buiten te sluiten.

Toen de taxi voor de Klosterstræde 14 stopte had ze geen tranen meer. Ze betaalde de chauffeur, stapte uit, pakte de sleutels en liep de trappen naar het huurappartement op. Nog een appartement dat was getekend door het verleden.

Anna liet haar tas in de hal vallen en ging in de zitkamer zitten zonder het licht aan te doen. Hier was ze veilig, hier kon ze Vibeke nog steeds voelen in de boeken, de posters en de verschoten gordijnen. De beginnende schemering kroop door de ramen naar binnen en sloot de wereld langzaam buiten. Misschien

kon ze die wereld zelf ook buitensluiten als ze lang genoeg bleef zitten.

Er werd op de deur geklopt.

Anna wreef over haar wangen. Ze wist instinctief wie het was en liep naar de hal om open te doen. De bovenbuurman stond met een verraste blik in zijn ogen voor de deur. 'Aha, je bent dus wel thuis. Het was zo stil. Heb je gerust?'

Ze knikte, te uitgeput om eerlijk te zijn. 'Hallo, Per. Ja, inderdaad.'

'Het aanbod van avondeten is nog steeds van kracht. Een eerste avond in een nieuwe stad moet je niet alleen doorbrengen. Ik heb spaghetti carbonara gemaakt. Heb je daar trek in?' Hij stak zijn handen in zijn broekzakken en hief zijn schouders in een gebaar van mannelijke verlegenheid dat Anna herkende van Amerikaanse reclames voor spijkerbroeken en frisdrank. 'Het is niets bijzonders, maar... misschien ben je te moe?'

Ze huiverde en was heel even niet in staat om antwoord te geven. Er viel een ongemakkelijke stilte, tot ze opkeek. 'Waarom niet?'

Hij glimlachte verrukt naar haar. 'Fantastisch.' Anna streek met haar handen door haar haar en voelde de vermoeidheid langzaam uit haar lichaam sijpelen. 'Ik neem een fles wijn mee. Geef me een paar minuten de tijd.'

Per lachte alsof hij zijn geluk niet op kon. Zijn enthousiasme was lief, bijna ontroerend.

Anna sloot de deur en bleef staan tot ze hem de trap op hoorde lopen. Vervolgens ging ze naar de badkamer, poederde haar neus, deed deodorant op en stiftte haar lippen. Ze voelde hoe de rusteloze energie die door haar lichaam begon te stromen haar weer tot leven wekte.

Ze opende de koffer en pakte de fles wijn, waarna ze de scheve traptreden naar de verdieping boven haar op liep.

De deur stond op een kier. Ze deed hem aarzelend achter zich dicht.

Hij had muziek opgezet, suggestieve popmuziek met een zware bas en een kreunende zangstem vulde zijn vrijgezellenflat in een onhandige opmaat tot verleiding. Op de eetbar, die de keuken van de kamer scheidde, stonden twee wijnglazen en een kurkentrekker. Per stond met rode wangen en opgerolde overhemdsmouwen achter het fornuis.

'De pasta is bijna klaar en ik maak een salade. Is er iets wat je niet lekker vindt? Of niet verdraagt?' Hij roerde in de pan en keek in afwachting van haar antwoord over zijn schouder.

Anna schudde haar hoofd, ging op een rustieke kruk bij de eetbar zitten en sloeg haar trillende benen over elkaar. Was de blouse die ze had gekozen toch een beetje te laag uitgesneden?

'Schenk jij wijn voor ons in?'

'Ja, natuurlijk.'

Ze rommelde met de kurkentrekker terwijl Per peper boven de pan maalde en tevreden meezong met een van de onnozele popsongs. Zijn stem versmolt met het gebrom van de afzuigkap. Ze schonk wijn voor hen tweeën in, dronk haar glas leeg, schonk opnieuw in en dronk weer.

Ze was zenuwachtig en de wijn smaakte naar meer.

Toen hij een bord voor haar neerzette, voelde haar hoofd zwaar en haar lichaam licht. De pasta was verrassend lekker en compenseerde

zijn hongerige roofdierblik. Een zelf gekookte maaltijd met wijn was inderdaad prettig.

‘Je hebt een grappig accent dat ik niet kan plaatsen. Waar op de wereld woont een vrouw die zo mooi is als jij?’

Anna begon te blozen. ‘Zwitserland. Het kleine land dat niemand echt kent. Ik ben daar met mijn familie naartoe verhuisd toen ik een tiener was.’ Ze glimlachte en nam nog een slok. Per keek haar onderzoekend aan. ‘Net als Denemarken. Het is heerlijk om in een klein land te wonen.’

Ze boog haar hoofd naar achteren en lachte hardop.

Hij keek haar verward aan. ‘Tja, weet je, ik bedoel dat het veilig is om...’

Haar lach stierf weg. ‘Het is maar hoe je het bekijkt.’

‘Ik kan je beloven dat er geen vrediger volk dan de Denen bestaat.’ Hij opende zijn mond om een hap spaghetti te nemen.

Haar eetlust was verdwenen. Ze draaide de pasta rond haar vork zonder die naar haar mond te brengen. ‘Het gelukkigste volk ter wereld?’

‘Precies!’ Hij leunde op zijn ellebogen naar voren. ‘Maar genoeg daarover, vertel me meer over jezelf. Waren het schildpadden waar je onderzoek naar doet?’

‘Amfibieën,’ corrigeerde ze hem. ‘Kikkers en padden dus.’

‘Je hoeft toch niet helemaal naar Brazilië om daar onderzoek naar te doen? We hebben heel veel kikkers in Kopenhagen.’ Hij knipoogde flirterig.

Anna glimlachte. ‘Hopelijk niet van de soort waarnaar ik onderzoek doe. Giftige soorten

van de Oost-Braziliaanse savanne.’

‘Giftige kikkers?’

‘Je hebt geen idee. Het gif van de *Aparasphenodon brunoii*-kikker is zo potent dat één gram voldoende is om tachtig mensen te doden.’

‘Wow!’ Hij legde zijn hand een millimeter bij haar arm vandaan op de tafel. Ze kon zijn warmte voelen en bloosde weer.

‘En het gif zit niet alleen op de huid zoals bij de meeste andere kikkersoorten, maar wordt via stekels op de kop overgebracht. Zelfs bij de kleinste aanraking zwellen de vijanden van de kikker op en sterven onder hevige pijnen.’

Hij vertrok zijn gezicht en leunde demonstratief naar achteren op de stoel.

Ze lachte en legde het bestek op haar bord.

‘Bedankt voor het eten. Het was heel lekker.’

Per glimlachte trots. ‘Graag gedaan, graag gedaan. Wil je koffie? Met een borrel erbij? Ik wil alles weten over mijn mooie nieuwe onderbuurvrouw.’ Hij boog zich weer naar voren zodat zijn gezicht het hare naderde. Heel even dacht ze dat hij haar zou kussen.

Anna sloot haar oogleden half en glimlachte op een manier die duidelijk maakte dat ze hem wilde, heel graag zelfs. Haar hoofd tolde van wijn en overgave. ‘De mooie onderbuurvrouw wil graag koffie. Maar pas als de fles wijn leeg is.’

Hij stond op terwijl hij naar haar bleef kijken.

‘Rook je?’

Ze schudde haar hoofd.

‘Heb je er iets op tegen als ik rook?’ vroeg hij terwijl hij een pakje sigaretten tevoorschijn haalde.

‘Absoluut niet.’

Anna zag hoe hij de sigaret opstak en er

begerig een trek van nam, waarna de rook in de kleine keuken om hem heen hing. Ze keek naar de krachtige handen met de sterke vingers, en zag vervolgens de rij kleine, ronde littekens op Vibekes rug. Ze keek om zich heen en zag de trouwfoto van Per en Vibeke die nog steeds aan de koelkast hing. Opnieuw een gebeurtenis waarvoor Anna de tijd niet had genomen om erbij aanwezig te zijn. Maar ze zag op de foto dat Vibeke zelfs op die gelukkige dag een zenuwachtige glimlach had.

Per draaide zich om, frunnikte aan de haken van het keukenraam en opende het zodat de rook naar buiten golfde.

Anna haalde een zakje uit haar broekzak en leegde de inhoud met een snelle, soepele beweging in zijn glas. Toen hij zich omdraaide, zat het zakje weer in haar broekzak.

Ze keek naar hem op, zag hem zoals Vibeke hem boven zich uit had zien torenen. Met zijn

fysieke superioriteit, met de sigaret. Hij nam een lange trek en blies de rook langzaam uit, alsof hij een vuur dat binnen in hem brandde probeerde te controleren. De brede schouders vulden het hele raam.

Ze zag het poeder naar de bodem zakken en oplossen in de rode wijn. Met trillende vingers pakte ze haar glas. 'Ik vind dat we een toast moeten uitbrengen.'

Hij legde de sigaret in de asbak, liet de rook naar het plafond kringelen, ging vlak bij haar staan en streek met een vinger over haar wang. Vervolgens hief hij zijn glas. 'We toosten op jou, Anna. Het lot heeft je naar me toe gebracht.'

Ze glimlachte naar hem. 'Op het gelukkigste volk ter wereld.'

En op Vibeke, dacht ze.

'Proost, Per.'

MEER LEZEN VAN KATRINE ENGBERG?

Katrine Engbergs eerste thriller is in Nederland verschenen onder de titel *De krokodilvogel*. Het vervolg daarop is *Glazen vleugels*. En het derde deel, *Dodenmasker*, verschijnt in juni 2021.

Verschijnt
juni 2021

Scan de QR-codes
met de camera van
je telefoon om een
luisterfragment te
horen

Al wandelend luisteren naar een zenuwslopende thriller

Heerlijk in de auto, op de fiets, wandelend, als je sport of als je aan het opruimen bent: luisteren naar een boek. Via onder andere de Online Bibliotheek, Storytel, bol.com, Kobo Plus, of libris.nl koop, leen of stream je je favoriete luisterboek. Er is een groot aanbod: biografieën, kinderboeken, managementboeken, zelfhulpboeken, thrillers en romans. Ook de Scandinavische trillers ontbreken niet.

De **TOP 5** favoriete Scandiluisterboeken van het afgelopen jaar zijn:

1

De thrillers van Katrine Engberg over Jeppe Kørner en Anette Werner belanden steevast in de top 3 van de Deense bestsellerlijst.

LUISTERFRAGMENT

De krokodilvogel

Voorgelezen door
Willemijn de Vries

WIST JE DAT... de luisterboekenmarkt wereldwijd hard groeit? In Europa vind je de meeste luisteraars in Scandinavië.

WIST JE DAT... spanning en thrillers de populairste luistergenres zijn?

2

Zij die moet sterven, geschreven door David Lagercrantz, vormt het explosieve slotstuk van de Millenniumreeks, waarvan de eerste drie delen geschreven werden door Stieg Larsson..

LUISTERFRAGMENT

Zij die moet sterven

Voorgelezen door
Ron Brandsteder

3

Koudvuur is het vijfde deel van de verslavende thrillerserie over Olivia Rönning en Tom Stilton.

LUISTERFRAGMENT
Koudvuur

Vorgelezen door
Hymke de Vries

WIST JE DAT... de Rönning en Stilton-serie van Cilla en Rolf Börj Lind de best beluisterde serie is?

4

Zwarte dageraad is het derde deel van de verslavende thrillerserie over Olivia Rönning en Tom Stilton.

LUISTERFRAGMENT
Zwarte dageraad

Vorgelezen door
Hymke de Vries

5

In *De man die zijn schaduw zocht* vertelt David Lagercrantz een razendspannend verhaal over het misbruik van autoriteiten, eremoord en de schaduwen uit Lisbeths jeugd die haar nog steeds achtervolgen.

LUISTERFRAGMENT
De man die zijn schaduw zocht

Vorgelezen door Ron Brandsteder

WIST JE DAT... luisteraars vooral luisteren tijdens het forenzen, sporten en bij het doen van huishoudelijke taken?

WIST JE DAT...

... de meeste luisteraars tussen de 18 en 44 jaar oud zijn? Steeds meer jonge mensen ontdekken luisterboeken.

... er het meest wordt geluisterd via de smartphone?

FOTO: RED STAR PHOTO

DE FAVORIETEN VAN JENS HENRIK JENSEN

FAVORIETE PLEK IN DENEMARKEN

De omgeving van Rebild Bakker in het noorden van Jutland. Een heuvelachtig natuurgebied vol heide en ondergrondse bronnen met kristalhelder water. In deze omgeving speelt *De hondenmoorden* zich af, het eerste deel van de Oxen-reeks.

FAVORIETE VAKANTIEBESTEMMING

Noorwegen

FAVORIETE SCHRIJFPLEK

Mijn werkkamer thuis, met een geweldig uitzicht op de Horsens Fjord in het oostelijke deel van Jutland.

FAVORIETE MAALTIJD

Een T-bonesteak met gebakken aardappeltjes en béarnaisesaus.

FOTO: OTTO NORIN/ UNSPLASH

FAVORIETE PERSONAGE IN EEN MISDAADROMAN

Inspecteur Wallander in de gelijknamige reeks van wijlen Henning Mankell.

FAVORIETE FILM

The Shawshank Redemption (1994) met Tim Robbins en Morgan Freeman.

FAVORIETE TV-SERIE

Ik heb weinig met tv-series, dus ik zou je er geen kunnen noemen. Ik volg alleen het journaal.

BEN JE MOMENTEEL AAN HET SCHRIJVEN?

Ja, ik werk aan Oxen, boek 5. De titel en inhoud zijn nog geheim...

Niels Oxen, de hoogst onderscheiden soldaat die ooit in het Deense leger gediend heeft, is aan lagerwal geraakt. Hij zoekt rust en afzondering, maar raakt ongewild keer op keer betrokken bij politiezaken...

KORTE GESCHIEDENIS VAN KANELBULLAR

De eerste broodjes werden in de zeventiende eeuw gebakken, maar de kanelbulle zoals we die nu kennen werd pas echt populair in de jaren twintig van de vorige eeuw. Het werd toen nog gezien als een echte luxe. Maar in de jaren vijftig nam de populariteit enorm toe en waren de kanelbullar voor iedereen te betalen.

In Zweden eten we ze het hele jaar door. Op 4 oktober vieren we Kanelbullardag, een traditie sinds 1999.

FOTO: OTTO NORIN/ UNSPLASH

Maria Enberg is de literair agent van thrillerauteurs zoals Mariette Lindstein en Fredrik P. Winter, wiens thrillerdebuut in het najaar van 2021 zal verschijnen.

'In Zweden zijn we dol op *fika*, en een echte *fika* bestaat uit koffie of thee en een *kanelbulle*. Zo'n broodje is ook erg lekker met een glas koude melk of frambozensap erbij. In onze familie maken we kanelbullar op alle belangrijke feestdagen en op verjaardagen serveren we ze als verjaardagstaartjes. Ik leerde ze bakken toen ik 13 jaar oud was, met dit familierecept.'

Recept voor 'kanelbullar' Zweedse kaneelbroodjes

Ingrediënten

500 ml melk
750 g bloem
35 g gist
½ theelepel zout
120 g boter, kamertemperatuur
130 g fijne suiker
1 eetlepel gemalen kardemom
1 ei

(Ik vijzel de peulen zelf, dan heeft het veel meer smaak)

Voor de vulling:

Kaneel
Fijne suiker
Boter *je kunt naar wens variëren met vanillepoeder of kardemom*

Voor op de broodjes:

Kristalsuiker
1 ei
1 eetlepel melk

Bereidingswijze

Verkruiemel de gist in een kom en meng met een paar eetlepels koude melk. Smelt de boter en giet de melk erover. Warm dit op in een pannetje tot het lauwwarm is. Klop het ei. Giet dit over de gist en voeg dan de droge ingrediënten toe (suiker, bloem, zout en kardemom). Knead het deeg 10-15 minuten met de handmixer of met de hand (een goede work-out!).

Laat het deeg nu met een schone theedoek over de kom op een warme plek rijzen, gedurende 30 minuten. Rol het deeg uit tot een dikte van ca. 3 mm en een breedte van ca. 30 cm. Smeer er een dikke laag boter over uit. Maak een mengsel van suiker en kaneel en sprenkel dat over het beboterde deeg (nu kun je eventueel de vanille- en kardemomvarianten maken).

Rol het deeg op en snijd het in ca. 25 rolletjes/plakken. Plaats die met de snijzijde boven in papieren muffinvormpjes. Leg deze op een ovenplaat met bakpapier en laat opnieuw rijzen onder een schone theedoek, gedurende 60 minuten (of tot de broodjes verdubbeld zijn in omvang).

Klop 1 ei met 1 eetlepel melk, strijk het met een kwastje over de broodjes en sprenkel er wat kristalsuiker over. Zet de broodjes nu in de oven op 220 graden, gedurende 5-7 minuten. Laat ze afkoelen. Eet er zoveel je op kunt en geniet! Ze zijn overigens uitstekend in te vriezen.

Blijf op de hoogte

ALTIJD HET LAATSTE NIEUWS

Smaakt dit magazine naar meer en wil je voortaan op de hoogte blijven van nieuws rondom Scandinavische thrillers?

Meld je dan aan voor onze nieuwsbrief via www.awbruna.nl/scandinieuwsbrief of scan de QR-code.

Je ontvangt ongeveer tien keer per jaar een nieuwsbrief met het laatste nieuws over boeken, interviews en winacties. Of volg Scandinavische thrillers via social media:

 facebook.com/scandinavischethrillers

 [scandinavische_thrillers](https://www.instagram.com/scandinavische_thrillers)

 www.scandinavischethrillers.nl

Dit is een uitgave van
A.W. Bruna Uitgevers
Wibautstraat 133
1097 DN Amsterdam
© 2021 A.W. Bruna Uitgevers,
Amsterdam

Redactieteam A.W. Bruna Uitgevers:
Monique Krijnen, Susan Sandéus,
Janna van der Veen
Met medewerking van:
Marinus van de Velde, Judith Vis,
VisitDenmark

Artdirection en vormgeving:
Noinoloi/Nanda Alderliefste

Coverbeeld:
Taneli Lahtinen, Unsplash

Scandi werd gedrukt door Senefelder
Misset Doetinchem B.V.
Productiebegeleiding: Ard van der Horst

'De vrouw met de zware koffer'

© 2019 Katrine Engberg
© 2020 A.W. Bruna Uitgevers
Vertaling: Corry van Bree

'De verrassing'

© 2021 Jørn Lier Horst & Thomas Enger
© 2021 A.W. Bruna Uitgevers
Vertaling: Barbara Lampe

'Kerstin Ströms lichtbruine ogen'

© 2013 Jens Lapidus
© 2014 A.W. Bruna Uitgevers
Vertaling: Jasper Popma

'Geen paniek'

© 2019 Ragnar Jónasson, eerder
gepubliceerd in *Ellery Queen's Mystery Magazine* 2019
© 2021 A.W. Bruna Uitgevers
Vertaling: Willemien Werkman

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze worden verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming.

Lees hét magazine over Scandinavië

WWW.NORDICMAGAZINE.NL
of bel 088-110 20 61 voor de abonnementservice

**VAN SPLUNTER
MEDIA**

Wees voorzichtig met wat je leest,
het kan je je leven kosten

MAX SEECK

DE TROUWE
LEZER

Vanaf
9 maart in de
boekhandel

